

คำซ้ำที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นซ้ำกัน

บลอกและเทรเกอร์ นักภาษาศาสตร์ชาวอเมริกันได้กล่าวว่า "ภาษาเป็นระบบของสัญลักษณ์ที่มีรูปเป็นเสียง" ¹ เสียงที่ปรากฏในคำประเภทหนึ่งในแต่ละภาษาอาจนำมาวิเคราะห์เพื่อศึกษา ลักษณะ ความสัมพันธ์กับเสียงอื่นและการปรากฏหรือไม่ปรากฏของเสียงได้ ผลจากการวิเคราะห์จะสามารถนำมาตั้งเป็นกฎเกณฑ์ของระบบเสียงในภาษานั้น ๆ

การศึกษาเรื่องคำซ้ำในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ มุ่งหมายการวิเคราะห์เสียงเป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่ง เพราะคำซ้ำแต่ละคำที่นำมาศึกษานั้นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเสียงคำใดคำหนึ่ง วิธีการเปลี่ยนแปลงเสียงของคำซ้ำ เป็นเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ผู้ทำการวิจัยถือว่า คำที่จะนับว่าเป็นคำซ้ำจะต้องมีเสียงบางเสียงหรือหลายเสียงซ้ำกัน ฉะนั้นในการวิเคราะห์จึงจะถือเสียงที่ซ้ำกันเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

ในพยางค์สองพยางค์ที่เปรียบเทียบกัน เมื่อมีเสียงใดเสียงหนึ่งหรือหลายเสียงซ้ำกันแล้ว เสียงอื่นก็จะแตกต่างกันไป การพิจารณาเปรียบเทียบจะมุ่งพิจารณาเสียงที่ซ้ำกันนั้นก่อน ส่วนเสียงที่แตกต่างกันไปในนั้นจะนำมาพิจารณาเฉพาะเมื่อเห็นว่าจะให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องคุณสมบัติของเสียงพูดอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น

คำซ้ำในภาษาไทยปัจจุบันอาจแบ่งตามลักษณะของการเปลี่ยนแปลงเสียงได้เป็น

2 ประเภท คือ

¹ Bernard Bloch and George L Trager, Outline of Linguistic Analysis (Baltimore : The Linguistic Society of America, 1942), pp. 5-6.

1. คำซ้ำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงหลายแบบ
2. คำซ้ำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงแบบเดียว

คำซ้ำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงหลายแบบ

คำซ้ำประเภทนี้ ปรากฏเฉพาะในภาษาพูด เจ้าของภาษาใช้คำซ้ำประเภทนี้ในระหว่างครอบครัว เพื่อนร่วมงาน หรือญาติมิตรที่สนิท หรือกับบุคคลที่ต่ำกว่าทางฐานะและตำแหน่ง บุคคลที่ใช้อาจเปลี่ยนแปลงเสียงคำซ้ำได้ตามความพอใจซึ่งทั้งผู้พูดและผู้ฟังยอมรับ

ตัวอย่างคำซ้ำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงหลายแบบ

กระเป๋⁺

กระเป๋⁺กระเป๋⁺เอว

/kra'pǎw - kra'p̃:w/

กระเป๋⁺กระเป๋⁺แปว

/kra'pǎw - kra'p̃:w/

กระป๋⁺กระเป๋⁺

/kra'p̃ŋ - kra'pǎw/

คำ กระเป๋⁺เอว กระเป๋⁺แปว และกระป๋⁺ เป็นตัวอย่างคำที่ผู้ใช้สามารถเลือกใช้ได้ตามความพอใจ แต่เมื่อพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงคำซ้ำซึ่งมีเสียงไม่คงที่อย่างละเอียดแล้วก็จะพบว่า เราอาจตั้งกฎเกณฑ์ของการเปลี่ยนแปลงเสียงได้ดังนี้

ก. ถ้าคำซ้ำประกอบด้วยคำหลักและคำสร้อยที่เป็นคำพยางค์เดี่ยวทั้งคู่ คำหนึ่งประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระเสียงยาวหรือสั้น วรรณยุกต์ใดวรรณยุกต์หนึ่ง มีพยัญชนะตัวสะกด หรือไม่มีพยัญชนะตัวสะกดก็ตาม คำสร้อยจะซ้ำพยัญชนะต้นและพยัญชนะตัวสะกด (ถ้ามี) สระจะเปลี่ยนไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้ คือ

1. ถ้าคำที่มาซ้ำปรากฏหลังคำเดิม สระของคำที่มาซ้ำจะปรากฏเป็นสระ /ɿ/, /ɿ:/ หรือ /ɛ/, /ɛ:/ การเลือกใช้สระเสียงสั้นหรือยาวอยู่ที่ความสั้นหรือยาวของสระในคำหลัก

ชาว <u>เข<u>อ</u></u>	/khā:w - kh̄̄:w/
ชาว <u>เข<u>อ</u></u>	/khā:w - kh̄̄:w/
ชา <u>เข<u>อ</u></u>	/khā: - kh̄̄:/
คิน <u>เค<u>ิน</u></u>	/din - dvn/
ผม <u>เ<u>ฝ</u>ม</u>	/phōm - ph̄̄m/
ผม <u>เ<u>ฝ</u>ม</u>	/phōm - ph̄̄m/

2. ถ้าคำที่มาซ้ำอยู่หน้าคำเดิม สระของคำที่มาซ้ำจะปรากฏเป็นสระ /o/ มี /ŋ/ เป็นตัวสะกด ไม่ว่าคำหลักจะมีพยัญชนะตัวสะกดหรือไม่ก็ตาม

ช <u>ง</u> ชา	/khōŋ - kh̄̄:/
ช <u>ง</u> ชา <u>ว</u>	/khōŋ - kh̄̄:w/
ค <u>ง</u> คิน	/doŋ - din/

ข. ถ้าคำซ้ำประกอบด้วยคำหลักและคำสร้อยที่เป็นคำสองพยางค์ คำที่มาซ้ำจะซ้ำพยางค์ที่หนึ่งทั้งพยางค์ ส่วนพยางค์ที่สองของคำสร้อยจะซ้ำกับพยางค์ที่สองของคำหลัก โดยลักษณะเดียวกับคำพยางค์เดียว นั่นคือ ถ้าคำสร้อยเกิดข้างท้ายคำหลัก คำสร้อยจะแตกต่างจากคำหลักเพราะเสียงสระที่ปรากฏเป็นสระ /ɤ/, /ɤ:/, /e/ หรือ /e:/ ถ้าคำสร้อยเกิดหลังคำหลัก คำสร้อยจะมีสระ /o/ สะกดด้วยพยัญชนะ /ŋ/ ไม่ว่าคำหลักจะมีรูปพยางค์เป็นแบบใดก็ตาม

คำสร้อยอยู่หลังคำหลัก

กระ <u>คาน</u> กระ <u>คาน</u>	/kra'da:n - kra'de:n/
กระ <u>บอก</u> กระ <u>บอก</u>	/kra'bō:k - kra'bō:k/
ข <u>นุน</u> <u>ข<u>นุน</u></u>	/kha'nūn - kha'n̄n/
ม <u>ังค</u> ค <u>ม</u> ม <u>ังค</u> ค	/maŋ'khūt - maŋ'kh̄t/

คำสร้อยอยู่หน้าคำหลัก

คินสงคินสอ	/din'sǝŋ - din'sǝ:/
ละมงละมุต	/la'mǝŋ - la'mǝt/
หนังสือหนังสือ	/nǝŋ'sǝŋ - nǝŋ'sǝ:/
อาหารอาหาร	/ʔa:'hǝŋ - ʔa:'hǝ:n/

คำซ้ำแบบที่ยกตัวอย่างข้างต้นนี้ เป็นคำซ้ำที่ไม่มีขอบเขตจำกัด คำใด ๆ ในภาษาก็อาจจะปรากฏเป็นคำหลักสร้างคำสร้อยตามวิธีการข้างบนนี้ได้ วิธีการสร้างคำสร้อยดังกล่าวจึงนับว่า เป็นวิธีการที่ "เป็น" (productive) วิธีการอย่างนี้ไม่ปรากฏในภาษาเขมร

คำซ้ำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงแบบเคี้ยว

การเปลี่ยนแปลงเสียงคำซ้ำแบบนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีรูปแบบแน่นอนคงที่ ผู้พูดไม่อาจเลือกคำสร้อยได้ตามความพอใจ เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงเสียงหลายแบบเพราะคำซ้ำแต่ละคำมีการเปลี่ยนแปลงเสียงของคำนั้น ๆ ไว้กำหนดตายตัว คำที่ซ้ำจะอยู่หน้าหรือหลังคำเดิมก็ตาม ผู้พูดก็ต้องเฝ้าตามนั้น จะจัดลำดับคำใหม่ตามความพอใจไม่ได้

คำซ้ำประเภทนี้มีมากทั้งในภาษาไทยและภาษาเขมร และเป็นคำซ้ำที่จะนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบอย่างละเอียดต่อไป

ท. กระฉิบกระฉาบ	/kra'síp - kra'sǝ:p/
ยัดยัด	/yǝ:t - yǝ:t/
ทรุทรุ	/rǝ: - rǝ:/
ข. /com'nɔy - com'nok/	"อาหารต่าง ๆ"
/thnet - thnɔ:m/	"ทนุถนอม"
/bɔŋ - bu:ə/	"บึงเล็ก ๆ"

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเสียงในคำสร้อยที่เปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากเสียงในคำหลักของคำซ้ำไทยและเขมรในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ พิจารณาส่วนของพยางค์ที่ละส่วน ๆ เป็นลำดับ ดังนี้

1. เสียงพยัญชนะต้นซ้ำกัน
2. เสียงพยัญชนะต้นกับสระซ้ำกัน
3. เสียงสระซ้ำกัน
4. เสียงสระกับพยัญชนะตัวสะกดซ้ำกัน
5. เสียงพยัญชนะตัวสะกดซ้ำกัน
6. เสียงพยัญชนะต้นซ้ำและพยัญชนะตัวสะกดซ้ำ

ผลของการวิเคราะห์ปรากฏว่า คำซ้ำในภาษาไทยและเขมรนั้น ส่วนใหญ่ซ้ำแต่พยัญชนะต้น รองลงมาเป็นพวกที่ซ้ำพยัญชนะต้นกับพยัญชนะตัวสะกด ที่ซ้ำพยัญชนะต้นกับสระซ้ำสระ ซ้ำสระกับตัวสะกด และซ้ำพยัญชนะตัวสะกดนั้นมีน้อยมาก ในการพิจารณาจึงกระทำอย่างละเอียดเฉพาะคำซ้ำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น คือ จะพิจารณาทั้งเสียงที่ซ้ำกันนั้นและเสียงอื่นที่ต่างกันไปด้วยว่า เมื่อพยัญชนะต้นซ้ำกัน สระหรือสระกับพยัญชนะตัวสะกดจะเหมือนกันหรือต่างกันไปอย่างไร การพิจารณาจะจัดเป็น 3 ตอน คือวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกันตอนหนึ่ง วิเคราะห์สระหรือสระและพยัญชนะตัวสะกดที่เข้าคู่กันตอนหนึ่ง และวิเคราะห์พยัญชนะตัวสะกดที่คู่กันเมื่อพยัญชนะต้นซ้ำอีกตอนหนึ่ง และจะรวบรวมจำนวนครั้งที่หน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดปรากฏ เพื่อหาความถี่ของแต่ละหน่วยเสียงว่า หน่วยเสียงหน่วยใดปรากฏบ่อยครั้งกับหน่วยเสียงชนิดใดเป็นปกติในภาษา หรือหน่วยเสียงหน่วยใดไม่เคยปรากฏคู่กันเลย และในบทที่ 9 จะพิจารณาคำซ้ำที่มีเสียงพยัญชนะต้นกับพยัญชนะตัวสะกดซ้ำกันโดยวิธีเดียวกับคำซ้ำที่มีเสียงพยัญชนะต้นซ้ำกัน ส่วนบทที่ 10 นั้น วิเคราะห์คำซ้ำที่มีเสียงพยัญชนะต้นกับสระ คำซ้ำที่ซ้ำเสียงสระ คำซ้ำที่ซ้ำเสียงสระกับพยัญชนะตัวสะกด และคำซ้ำที่ซ้ำพยัญชนะตัวสะกดไว้ทั้งหมดด้วยกัน แต่จะไม่พิจารณาความถี่ของการปรากฏของแต่ละเสียงอย่างละเอียดเหมือนในบทที่ 8 และ 9 เพราะเป็นพวกคำซ้ำที่มีปรากฏอยู่น้อยจนไม่อาจจะจัดระบบเสียงใด ๆ ได้ ในบางกรณีก็จะเพียงแต่ยกตัวอย่างที่เก็บมาได้ไว้เท่านั้น ทั้งนี้เข้าใจว่าเป็นคำที่มีรูปซ้ำโดยบังเอิญ หรือเป็นคำยืมอย่างใดอย่างหนึ่ง มิใช่คำซ้ำที่แท้จริง ที่จัดรวมไว้ด้วยกันเพื่อให้การพิจารณาสมบูรณ์เท่านั้นเอง

8.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน

8.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกันในคำซ้ำภาษาไทย

8.1.1.1 คำซ้ำที่มีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียวในภาษาไทย มีเสียงพยัญชนะต้นของคำหลักซ้ำกับพยัญชนะต้นของคำสร้อย เสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกันมีดังต่อไปนี้ คือ

p	เพน	/pòk - pít/
ph	"	/phâk - phien/
pr	"	/prò:t - pra:n/
pl	"	/plâ:p - plâm/
t	"	/tòk - tê:n/
th	"	/thòm - thm:t/
tr	"	/trâ:k - tram/
c	"	/cât - ce:n/
ch	"	/châm - ché?/
kh	"	/khüey - khî:n/
kr	"	/krî? - kran/
kl	"	/klât - klôm/
khr	"	/khróp - khran/
kh1	"	/kh1ón - kh1éw/
?	"	/?ít - ?ien/
b	"	/ba:n - baw/
d	"	/dân - dv:m/
m	"	/mũ: - máy/
n	"	/nom - na:n/
ŋ	"	/ŋon - ŋuey/

w	เวิน	/w ^h i:ŋ - way/
y	"	/yin - yo:m/
r	"	/r ^h ók - rá:ŋ/
l	"	/l ^h ót - líew/
f	"	/fan - fa:ŋ/
s	"	/s ^h ɜ: - s ^h ɜ'/?/
h	"	/h ^h uəŋ - h ^h ɛ:n/

8.1.1.2 คำซ้ำที่มีคำหลักเป็นคำสองพยางค์ในภาษาไทย มีเสียงพยัญชนะต้นของคำหลักซ้ำกับพยัญชนะต้นของคำสร้อย เสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกันมีดังต่อไปนี้ คือ

ก. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 1

th - h	เทิน	/th ^h úk'h ^h õn - th ^h úk'h ^h ɛ:ŋ/
k - ch	"	/kam'cháp - kam'cha:/
d - d	"	/du:'d ^h o:m - du:'da:y/
l - b	"	/lam'bâ:k - lam'bon/
l - l	"	/l ^h úk'lí: - l ^h úk'lon/
s - pl	"	/sap'plí: - sap'plâp/
s - d	"	/siə'dom - siə'da:y/

ข. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 2

ph - n	เทิน	/pha' ^h náw - pha'no:/
ph - w	"	/pha' ^h wák - pha'woŋ/
ph - y	"	/pha'yák - pha'yɜ:t/
pr - c	"	/pra'c ^h õp - pra'cɜ:ŋ/
pr - ch	"	/pra'chót - pra'chan/

pr - kh	i ๒๓	/pra'kháp - pra'kho:ŋ/
pr - d	"	/pra'dáp - pra'da:/
pr - l	"	/pra'láw - pra'lo:m/
pr - w	"	/pra'we: - pra'wiŋ/
pr - s	"	/pra'sóm - pra'sě:/
pr - h	"	/pra'hát - pra'hă:n/
t - k	"	/ta'kiək - ta'ka:y/
t - b	"	/ta'bít - ta'bo:y/
t - l	"	/ta'lôp - ta'le:ŋ/
th - n	"	/tha'năt - tha'nĩ:/
th - l	"	/tha'lă:k - tha'lăy/
th - y	"	/tha'yv: - tha'ya:n/
ch - m	"	/cha'mót - cha'mó:y/
kh - m	"	/kha'mâk - kha'mên/
kh - y	"	/kha'yâk - kha'yô:n/
kr - th	"	/kra'thê:k - kra'thăn/
kr - c	"	/kra'căt - kra'ca:y/
kr - ?	"	/kra'?âk - kra'?ûen/
kr - b	"	/kra'bít - kra'buen/
kr - d	"	/kra'dík - kra'diê/
kr - s	"	/kra'sí? - kra'sv:ŋ/
? - r	"	/?a'rêt - ?a'rò:y/
m - n	"	/ma'nút - ma'na:/
r - r	"	/ra'rû:n - ra'rĩ:/

r - w	ไร่น	/ra'wê:t - ra'wan/
s - t	"	/sa'tí? - sa'tan/
s - k	"	/sa'kít - sa'kaw/
s - b	"	/sa'bât - sa'bîn/
s - d	"	/sa'dî:t - sa'dîn/
s - n	"	/sa'nûk - sa'nă:n/
s - ŋ	"	/sa'ŋôp - sa'ŋiəm/
s - l	"	/sa'lôp - sa'lây/

8.1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกันในคำซ้ำภาษาเขมร

8.1.2.1 คำซ้ำที่มีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียวในภาษาเขมร มีเสียงพยัญชนะต้นของคำหลักซ้ำกับพยัญชนะต้นของคำสร้อย เสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน มีดังต่อไปนี้ คือ

p	ไพ่น	/pɛ: - pɔl/
pht	"	/phtɛ: - phtɛ:/
phc	"	/phcɔm - phcɔ:/
phk	"	/phkɔp - phkɔn/
phd	"	/phdae - phdam/
phs	"	/phsae - phsɔm/
pr	"	/praɛ - pras/
t	"	/tɔɛs - tɛ:n/
th	"	/thae - thu:ɛn/
thk	"	/thkaɛŋ - thka:n/
thn	"	/thnɔ:m - thnet/
thŋ	"	/thŋɔn - thŋɔ:/

thv	๒๓๗	/thvat - thva:y/
ch	"	/chu: - <u>chò:</u> /
cr	"	/crù:et - cri:ep/
chk	"	/chkòem - chkò:ŋ/
ch?	"	/ch?aet - <u>ch?on</u> /
chŋ	"	/chŋae - chŋol/
chm	"	/chmaeŋ - <u>chmay</u> /
chl	"	/chli: - <u>chlùek</u> /
k	"	/kùt - <u>kù:</u> /
kh	"	/khe: - khvŋ/
kr	"	/krò: - <u>krvy</u> /
khb	"	/khbo: - khbac/
kld	"	/khdvy - <u>khdam</u> /
khm	"	/khmav - <u>khmuol</u> /
khŋ	"	/khpiəv - <u>khpa:</u> /
khn	"	/khni: - khni:ə/
khł	"	/khliət - <u>khłəy</u> /
khs	"	/khsvɔp - <u>khsiev</u> /
b	"	/bvŋ - <u>bu:ə</u> /
m	"	/mòem - <u>mù:en</u> /
n	"	/nùŋ - <u>nù:en</u> /
ŋ	"	/ŋi: - <u>ŋùek</u> /
mh	"	/mhò:p - <u>mha:</u> /
y	"	/yù: - <u>yèen</u> /

v	เว	/v [̄] ɔ̄et - va:̄/
r	"	/r [̄] ɛ̄əŋ - r [̄] ūh/
l	"	/l [̄] ɛ̄:c - l [̄] h̄:/
l?	"	/l [?] ɔ̄: - l [?] ac/
lb	"	/lb ^v y - lba:p/
lm	"	/lm [̄] ɛ̄ək - lm [̄] ɔ̄:m/
lv	"	/lv [̄] ɔ̄:t - lv [̄] ɛ̄y/
s	"	/so:n - soŋ/
st	"	/stup - st [̄] ūel/
sk	"	/sk [̄] ɛ̄əŋ - sk [̄] ɔ̄:m/
s?	"	/s [?] oh - s [?] ap/
sb	"	/sbae - sbɔ:t/
sp	"	/spae - spok/
sn	"	/snet - sna:l/
sm	"	/smoh - sma:n/
sr	"	/sru:ec - sr [̄] ɔ̄:l/
sl	"	/slɔ: - slok/
h	"	/hec - hək/

8.1.2.2 คำว่าที่มีคำหลักเป็นคำสองพยางค์ในภาษาเขมร มีเสียงพยัญชนะต้นของคำหลักซ้ำกับพยัญชนะต้นของคำสร้อย เสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกันมีดังต่อไปนี้ คือ

ก. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 1

t - l	เต	/t [̄] ū:'l [̄] im - t [̄] ū:'li:ey/
? - l	"	/ʔ ^v y'lo:v - ʔ ^v y'la:/

? - v	เขิน	/ʔy'vae - ʔy'van/
? - s	"	/ʔa:'sa: - ʔa:'sap/
s - khd	"	/sec'khdry - <u>sec'khdam</u> /

๑. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 2

p - b	เขิน	/pi'ba:k - pi'ben/
p - phd	"	/pə'phdak - pə'phdɔ:t/
p - pr	"	/pə'pr̄ɛk - pə'pr̄ɔ:t/
pr - th	"	/prə'thoy - <u>prə'tha:n</u> /
pr - c	"	/prə'cop - <u>prə'caen</u> /
pr - k	"	/prə'kɔ:ŋ - <u>prə'kɛk</u> /
pr - ʔ	"	/prə'ʔop - <u>prə'ʔo:ŋ</u> /
pr - d	"	/prə'dap - <u>prə'da:</u> /
pr - m	"	/prə'mae - prə'mo:l/
pr - v	"	/prə've: - prə'va:/
pr - y	"	/prə'yùt - <u>prə'yɔ:ŋ</u> /
pr - l	"	/prə'lùŋ - prə'lɛh/
pr - h	"	/prə'hak - prə'hael/
t - t	"	/tə'tú:c - tə'tɛ:/
t - r	"	/tù'rùen - <u>tù'rì:ə</u> /
tr - p	"	/trə'pò:k - <u>trə'pùn</u> /
tr - c	"	/trə'cɛk - <u>trə'cùm</u> /
tr - ch	"	/trə'chùŋ - trə'chèy/
tr - ʔ	"	/trə'ʔe:k - trə'ʔa:l/
tr - d	"	/trə'dos - <u>trə'dal</u> /

tr - l	ไทรล	/trə'lon - <u>trə'la:y</u> /
cr - b	"	/cre'bo:k - <u>crə'bol</u> /
kr - p	"	/kre'pæ:t - <u>krə'pan</u> /
m - m	"	/mə'mɔ: - <u>mə'mi:ey</u> /
m - n	"	/mə'nɔ:s - <u>mə'ni:e</u> /
m - y	"	/mə'yi: - <u>mə'yi:e</u> /
ŋ - ŋ	"	/ŋe'ŋət - <u>ŋe'ŋel</u> /
p - p	"	/pe'pæk - <u>pe'pɔ:c</u> /
r - t	"	/re'tat - <u>re'ta:y</u> /
r - b	"	/re'bo: - <u>re'bok</u> /
r - d	"	/re'dak - <u>re'dv:n</u> /
r - ŋ	"	/re'ŋɔ:k - <u>re'ŋel</u> /
r - l	"	/re'li:ək - <u>re'lɔ:c</u> /
r - v	"	/re've: - <u>re'vuel</u> /
r - y	"	/re'yɛh - <u>re'yi:ey</u> /
r - h	"	/re'hak - <u>re'hien</u> /
s - sl	"	/sə'slɔk - <u>sə'slaet</u> /
sr - m	"	/srə'mæ - <u>srə'may</u> /
sr - n	"	/srə'nɔk - <u>srə'na:n</u> /
sr - l	"	/srə'lah - <u>srə'lɔ:en</u> /

ค. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 3

t - t	เตน	/tɔn'tɛ:p - <u>tɔn'tu:</u> /
t - k	"	/tɔŋ'ki:k - <u>tɔŋ'kɔ:</u> /
c - t	"	/com'tet - <u>cam'to:n</u> /

c - ?	๒๗๒	/cəŋ'ʔiet - cəŋ'ʔɔl/
c - n	"	/cəm'nɯy - cəm'nok/
c - r	"	/cəŋ'ray - cəŋ'ro:k/
c - l	"	/cən'lo: - cən'le:p/
k - p	"	/kəm'pæk - kəm'pok/
k - pr	"	/kəm'pri: - kəm'pri:ə/
k - tr	"	/kən'trak - kən'traeŋ/
k - r	"	/kum'rùəh - kum'rɯ:l/
k - l	"	/kən'lɔ̃əs - kən'lɔ̃:ŋ/
k - h	"	/kum'hòk - kum'hù:n/
? - p	"	/ʔəm'pɯ: - ʔəm'pɔ̃ən/
? - l	"	/ʔən'lùək - ʔən'lay/
b - phl	"	/bəm'phlec - bəm'phla:p/
b - k	"	/bəŋ'kac - bəŋ'ken/
b - ?	"	/bəŋ'ʔae - bəŋ'ʔəŋ/
b - b	"	/bəm'bət - bəm'baen/
b - n	"	/bəm'nae - bəm'nol/
b - r	"	/bəm'rae - bəm'ras/
b - l	"	/bən'lae - bən'lok/
d - n	"	/dəm'nɯŋ - dəm'nu:əc/
l - ?	"	/lum'ʔet - lum'ʔən/
l - b	"	/lum'ba:k - lum'ben/
l - d	"	/lùm'dap - lùm'daoy/
r - c	"	/rum'cɯ:p - rum'cù:əl/

s - p	เช่น	/sɔm'pē̄h - sɔm'pin/
s - c	"	/sɔm'caɛ - sɔm'cay/
s - k	"	/sɔm'kō̄:k - sɔm'kē̄n/
s - ?	"	/sɔm'ʔet - sɔm'ʔa:ŋ/
s - d	"	/sɔm'dey - sɔm'dav/
s - r	"	/sɔŋ're:ŋ - sɔŋ'ray/
s - l	"	/sɔn'lop - sɔn'len/
s - s	"	/sɔn'sae - sɔn'som/
v - v	"	/vɔŋ'vè:ŋ - vɔŋ'vō̄n/

8.1.3 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกันในภาษาไทยและภาษาเขมร

8.1.3.1 คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว การเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกันในคำพยางค์เดียว จะแสดงให้เห็นชัดเจนได้จากตารางที่ 19 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 19 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นซ้ำกัน คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
ระเบิดไม่กองเบา	p t c ?	ระเบิดไม่กองเบา	p t k

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
ระเบิดไม้ก่องหนัก	ph th ch kh	ระเบิดไม้ก่องหนัก	th ch kh
ระเบิดไม้ก่องเบา + รั้ว	pr tr kr	ระเบิดไม้ก่องเบา + รั้ว	pr cr kr
ระเบิดไม้ก่องเบา + ช่าง	pl kl	ระเบิดไม้ก่องหนัก + ระเบิดไม้ ก่องเบา ระเบิดไม้ก่องหนัก + ระเบิดเข้า	pht phc phk thk chk ch? phd khb khd

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
		ระเบิดไม้ก่องหนัก + นาสิก	thn thŋ chr chm khm khp khn
ระเบิดไม้ก่องหนัก + รัว	khr	ระเบิดไม้ก่องหนัก + กิ่งสระ	thv
ระเบิดไม้ก่องหนัก + ช่าง	kh1	ระเบิดไม้ก่องหนัก + ช่าง	chl khl
ระเบิดก่องเบา	b d	ระเบิดไม้ก่องหนัก + เสียดแทรก ระเบิดเข้า	khs b
นาสิก	m n ŋ	นาสิก	m n ŋ
		นาสิก + เสียดแทรก	mh

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
กั๑งสระ	w y	กั๑งสระ	v y
รั๑ว	r	รั๑ว	r
ข๑าง	l	ข๑าง ข๑าง + ระเบ๑คไม๑ก๑ง ข๑าง + ระเบ๑คเ๑า ข๑าง + นา๑ลิก ข๑าง + กั๑งสระ	l l? lb lm lv
เส๑ียดแทรก	f s h	เส๑ียดแทรก	s h
		เส๑ียดแทรก + ระเบ๑คไม๑ก๑ง	st sk s?
		เส๑ียดแทรก + ระเบ๑คเ๑า	sb
		เส๑ียดแทรก + นา๑ลิก	sm
			sn
			sp

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
		เสียดแทรก + รัว	sr
		เสียดแทรก + ช้าง	sl

8.1.3.2 คำหลักเป็นคำสองพยางค์ การเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกันเมื่อคำหลักเป็นคำสองพยางค์ จะแสดงให้เห็นชัดเจนเฉพาะเมื่อคำซ้ำนั้นมีคำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 1 และพวกที่ 2 เท่านั้น ส่วนพวกที่ 3 ไม่อาจนำมาเปรียบเทียบได้เพราะปรากฏแต่ในภาษาเขมรภาษาเดียวเท่านั้น

ตารางที่ 20 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน

ก. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 1

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	เขมร
ระเบิดไม่ก้องเบา / ระเบิดไม่ ก้องหนัก	k - ch	ระเบิดไม่ก้องเบา / ช้าง	t - l ? - l
		ระเบิดไม่ก้องเบา / กิ่งสระ	? - v
		ระเบิดไม่ก้องเบา / เสียดแทรก	? - s
ระเบิดไม่ก้องหนัก / เสียด แทรก	th - h		

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	เขมร
ระเบิดก่องเบา / ระเบิดก่อง เบา	d - d	เสียดแทรก / ระเบิดไม้ก่อง หนัก + ระเบิด เข้า	s - khd
ข้าง / ระเบิดก่องเบา	l - b		
ข้าง / ข้าง	l - l		
เสียดแทรก / ระเบิดไม้ ก่องเบา + ข้าง	s - pl		
เสียดแทรก / ระเบิดก่องเบา	s - d		

ตารางที่ 21 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน

ข. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 2

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	เขมร
ระเบิดไม้ก่องเบา / ระเบิด ไม้ก่องเบา	t - k	ระเบิดไม้ก่องเบา / ระเบิดไม้ ก่องเบา	t - t
		ระเบิดไม้ก่องเบา / ระเบิดเข้า	p - b

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	เขมร
ระเบิดไม้ก่องเบา / ระเบิด ก่องเบา	t - b		
ระเบิดไม้ก่องเบา / รั้ว	ʔ - r		
ระเบิดไม้ก่องเบา / ช่าง	t - l		
		ระเบิดไม้ก่องเบา / ระเบิดไม้ ก่องหนัก + ระเบิดเช่า	p - phd
		ระเบิดไม้ก่องเบา / ระเบิดไม้ ก่องเบา + รั้ว	p - pr
ระเบิดไม้ก่องหนัก / นาสึก	ph - n		
	th - n		
	ch - m		
	kh - m		
ระเบิดไม้ก่องหนัก / ช่าง	th - l		
ระเบิดไม้ก่องหนัก / กิ่งสระ	ph - w		
	ph - y		
	th - y		
	kh - y		

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
ระเบิดไม้ ^๑ / ระเบิดไม้ ^๑ เภา+ รั้ว ก่องเภา	pr - c kr - c kr - ?	ระเบิดไม้ ^๑ / ระเบิดไม้ ^๑ เภา+ รั้ว เภา	pr - c pr - k pr - ? tr - p tr - c tr - ?
ระเบิดไม้ ^๑ / ระเบิด เภา+ รั้ว ก่องเภา	pr - d kr - b kr - d	ระเบิดไม้ ^๑ / ระเบิดเข้า เภา+ รั้ว	pr - d tr - d cr - b
ระเบิดไม้ ^๑ / ระเบิด เภา+ รั้ว ก่องหนัก	pr - ch pr - kh kr - th	ระเบิดไม้ ^๑ / ระเบิดไม้ ^๑ เภา+ รั้ว ก่องหนัก	pr - th tr - ch
		ระเบิดไม้ ^๑ / นาสึก เภา+ รั้ว	pr - m kr - ɲ

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	เขมร
ระเบิดไม้ก่อง / ข้าง เบา + รัว	pr - l	ระเบิดไม้ก่อง / ข้าง เบา + รัว	pr - l tr - l
ระเบิดไม้ก่อง / กิ่งสระ เบา + รัว	pr - w	ระเบิดไม้ก่อง / กิ่งสระ เบา - รัว	pr - v pr - y
ระเบิดไม้ก่อง / เสียดแทรก เบา + รัว	pr - s pr - h kr - s	ระเบิดไม้ก่อง / เสียดแทรก เบา - รัว	pr - h
นาสิก / นาสิก	n - n	ระเบิดไม้ก่องเบา / รัว นาสิก / นาสิก	t - r ŋ - ŋ p - p m - m n - n
รัว / รัว	r - r	นาสิก / กิ่งสระ รัว / ระเบิดไม้ก่องเบา รัว / ระเบิดไม้ก่องเบา รัว / นาสิก	m - y r - t r - b r - d r - .ŋ

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของ คำหลักเป็นคำสองพยางค์	เขมร
ร้าว / กึ่งสระ	r - w	ร้าว / ช้าง ร้าว / กึ่งสระ ร้าว / เสียงคแทรก	r - l r - v r - y r - h
เสียงคแทรก / ระเบิดไม้ กองเบา	s - t s - k		
เสียงคแทรก / ระเบิดกอง เบา	s - b s - d		
เสียงคแทรก / นาสิก	s - n s - ŋ		
เสียงคแทรก / ช้าง	s - l		
		เสียงคแทรก / เสียงคแทรก - ช้าง	s - sl
		เสียงคแทรก + ร้าว ; นาสิก	sr - m sr - n
		เสียงคแทรก + ร้าว / ช้าง	sr - l

ตารางที่ 22 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน

ค. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 3

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของคำหลักเป็นคำสองพยางค์	เขมร
ระเบิดไม้ก่องเบา / ระเบิดไม้ก่องเบา	t - t
	t - k
	c - t
	c - ?
	k - p
	? - p
ระเบิดไม้ก่องเบา / ระเบิดไม้ก่องเบา + รั้ว	k - pr
	k - tr
ระเบิดไม้ก่องเบา / นาฬิกา	c - n
	c - r
	k - r
ระเบิดไม้ก่องเบา / ขาง	c - l
	k - l
	? - l
ระเบิดไม้ก่องเบา / เสียคแทรก	k - h
	b - k
ระเบิดเข่า / ระเบิดไม้ก่องเบา	b - ?
	b - ?

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นของคำหลักเป็นคำสองพยางค์	เขมร
ระเบิดเข้า / ระเบิดไม้กอล์ฟ + ช่าง	b - phl
ระเบิดเข้า / ระเบิดเข้า	b - b
ระเบิดเข้า / นาสึก	b - n
	d - n
ระเบิดเข้า / รัว	b - r
ระเบิดเข้า / ช่าง	b - l
กิ่งสระ / กิ่งสระ	v - v
รัว / ระเบิดไม้กอล์ฟ	r - c
ช่าง / ระเบิดไม้กอล์ฟ	l - ?
ช่าง / ระเบิดเข้า	l - b
	l - d
เสียดแทรก / ระเบิดไม้กอล์ฟ	s - p
	s - c
	s - k
	s - ?
เสียดแทรก / ระเบิดเข้า	s - d
เสียดแทรก / รัว	s - r
เสียดแทรก / ช่าง	s - l
เสียดแทรก / เสียดแทรก	s - s

8.1.4 สรุปผลการเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกันในคำซ้ำภาษาไทย และภาษาเขมร.

8.1.4.1 คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว

เมื่อนำหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ปรากฏในคำซ้ำประเภทมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียวในภาษาไทยและในภาษาเขมรมาเปรียบเทียบกัน จะได้ผลคือ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยมี 27 คู่ และในภาษาเขมรมี 54 คู่

ก. พยัญชนะต้นเดี่ยว

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยปรากฏในคำซ้ำ 20 คู่ ในภาษาเขมรปรากฏ 16 คู่ หน่วยเสียงทั้งหมดนี้มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. มีลักษณะทางสัทศาสตร์คล้ายกัน 14 คู่ ดังจะแสดงไว้ในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 23 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ซ้ำกันของคำซ้ำในภาษาไทยและภาษาเขมรที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์คล้ายกัน

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นเมื่อคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นเมื่อคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
ระเบิดไม้กองเบา	p	ระเบิดไม้กองเบา	p
	t		t
ระเบิดไม้กองหนัก	th	ระเบิดไม้กองหนัก	th
	ch		ch
	kh		kh
ระเบิดกองเบา	b	ระเบิดเข้า	b

ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นเมื่อ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	ไทย	ลักษณะเสียงพยัญชนะต้นเมื่อ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
นาสิก	n m	นาสิก	n m
กึ่งสระ	y w	กึ่งสระ	y v
รัว	r	รัว	r
ข้าง	l	ข้าง	l
เสียดแทรก	s h	เสียดแทรก	s h

2. หน่วยเสียงที่ปรากฏแต่ในคำซ้ำภาษาไทย มี 6 คู่
ดังจะแสดงไว้ในตารางที่ 24 ต่อไปนี้

ตารางที่ 24 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ปรากฏแต่ในคำซ้ำ
ภาษาไทย

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเมื่อคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	ไทย
ระเบิดไม้ก่องเบา	c ?
ระเบิดไม้ก่องหนัก	ph

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเมื่อกำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	ไทย
ระเบิด กอ ง เขา	d
นาสิก	ŋ
เสียดแทรก	f

3. หน่วยเสียงที่ปรากฏแต่ในคำซ้ำภาษาเขมรมี 2 คู่
 ดังจะแสดงไว้ในตารางที่ 25 ต่อไปนี้

ตารางที่ 25 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ปรากฏแต่ในคำซ้ำ
 ภาษาเขมร

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเมื่อกำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
ระเบิดไม่กอ ง เขา	k
นาสิก	ŋ

ข. พยัญชนะต้นควบ

หน่วยเสียงพยัญชนะควบปรากฏในคำซ้ำภาษาไทย 7 คู่
 ในภาษาเขมร 38 คู่ หน่วยเสียงทั้งหมดนี้มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. มีลักษณะทางสัทศาสตร์คล้ายกัน 3 คู่ ดังจะแสดงไว้
 ในตารางที่ 26 ต่อไปนี้

ตารางที่ 26 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบที่ซ้ำกันของคำซ้ำใน
ภาษาไทยและภาษาเขมร ที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์คล้ายกัน

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเมื่อ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	ไทย	หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเมื่อ คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
ระเบิดไม้ก่องเบา + รั้ว	pr kr	ระเบิดไม้ก่องเบา + รั้ว	pr kr
ระเบิดไม้ก่องหนัก + ข้าง	kh1	ระเบิดไม้ก่องหนัก + ข้าง	kh1

2. หน่วยเสียงที่ปรากฏแต่ในคำซ้ำภาษาไทย มี 4 คู่ ดังจะ
แสดงไว้ในตารางที่ 27 ต่อไปนี้

ตารางที่ 27 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบที่ปรากฏแต่ในคำซ้ำ
ภาษาไทย

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเมื่อคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	ไทย
ระเบิดไม้ก่องหนัก + รั้ว	kh1
ระเบิดไม้ก่องเบา + รั้ว	tr pl kl

3. หน่วยเสียงที่ปรากฏแต่ในคำซ้ำภาษาเขมรมี 35 คู่
ดังจะแสดงไว้ในตารางที่ 28 ต่อไปนี้

ตารางที่ 28 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบที่ปรากฏแต่ในคำซ้ำ

ภาษาเขมร

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเมื่อคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
ระเบิดไม้กอล์ฟหนัก + ระเบิดไม้กอล์ฟเบา	pht
	phc
	phk
	thk
	chk
	ch?
ระเบิดไม้กอล์ฟหนัก + ระเบิดเสา	phd
	khd
	khd
ระเบิดไม้กอล์ฟหนัก + นาฬิกา	thn
	thŋ
	chŋ
	chm
	khm
	khŋ
	khn
ระเบิดไม้กอล์ฟหนัก + ข้าง	chl
ระเบิดไม้กอล์ฟหนัก + เสียดแทรก	phs
	khs

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเมื่อคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว	เขมร
ระเบิดไม้ก่องหนัก + กิ่งสระ	thv
ระเบิดไม้ก่องเบา + รั้ว	cr
นาสิก + เสียดแทรก	mh
ข้าง + ระเบิดไม้ก่องเบา	l?
ข้าง + ระเบิดเข้า	lb
ข้าง + นาสิก	lm
ข้าง + กิ่งสระ	lv
เสียดแทรก + ระเบิดไม้ก่องเบา	st
	sk
	s?
เสียดแทรก + ระเบิดเข้า	sb
เสียดแทรก + นาสิก	sm
	sn
	sp
เสียดแทรก + รั้ว	sr
เสียดแทรก + ข้าง	sl

8.1.4.2 คำหลักเป็นคำสองพยางค์

เมื่อนำหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ปรากฏในคำเข้าประเภทมีคำหลัก

เป็นคำสองพยางค์ในภาษาไทยและเขมรมาเปรียบเทียบ จะได้นล คือ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยมี 44 คู่ ในภาษาเขมรมี 45 คู่

	ไทย	เขมร
คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 1	7	5
คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 2	37	40

ก. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 1 แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

(1) พยัญชนะต้นเดี่ยว - เดี่ยว

เมื่อคำหลักเป็นคำสองพยางค์ พยัญชนะต้นของพยางค์ทั้งสองนั้น เป็นพยัญชนะเดี่ยว คำสร้อยพวกที่เป็นคำ 2 พยางค์ด้วยกันและมีพยัญชนะต้นของพยางค์ทั้ง 2 ซ้ำกับพยัญชนะต้นของคำหลักตามลำดับ คือ พยัญชนะต้นของพยางค์ที่หนึ่งซ้ำกับพยัญชนะต้นของพยางค์ที่หนึ่ง และพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สองซ้ำกับพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สอง หน่วยเสียงในคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 1 นี้ ภาษาไทยมี 6 คู่ ภาษาเขมรมี 4 คู่ ภาษาไทยและภาษาเขมรไม่มีลักษณะทางสัทศาสตร์เหมือนกันเลย

ไทย

th - h

k - ch

d - d

l - b

l - l

s - d

เขมร

t - l

? - l

? - v

? - s

(2) พยัญชนะต้นเดี่ยว - ควบ

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์หนึ่งของคำหลักและคำสร้อย เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว ส่วนพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สองของคำหลักและคำสร้อยเป็นพยัญชนะต้นควบ พยัญชนะต้นแบบนี้ ในภาษาไทยและภาษาเขมร ปรากฏภาษาละ 1 คู่ แต่ไม่มีลักษณะทางสัทศาสตร์เหมือนกันเลย

ไทย

s - pl

เขมร

s - khɔ

ข. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 2 แบ่งได้เป็น 3 แบบ คือ

(1) พยัญชนะต้นเดี่ยว - เดี่ยว

เมื่อคำหลักเป็นคำ 2 พยางค์ พยัญชนะต้นของพยางค์ทั้ง 2 นั้น เป็นพยัญชนะเดี่ยว คำสร้อยพวกที่เป็นคำ 2 พยางค์ด้วยกัน และมีพยัญชนะต้นของพยางค์ทั้ง 2 ข้างกับพยัญชนะต้นของคำหลักตามลำดับ คือ พยัญชนะต้นของพยางค์ที่หนึ่งข้างกับพยัญชนะต้นของพยางค์ที่หนึ่ง และพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สองข้างกับพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สอง หน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ปรากฏในคำภาษาไทยมี 23 คู่ ในภาษาเขมรมี 16 คู่ ในจำนวนนี้มีหน่วยเสียงในคำภาษาไทยและภาษาเขมรที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์เหมือนกัน 2 คู่ คือ

ไทย

m - n

r - w

เขมร

m - n

r - v

นอกนั้นคือหน่วยเสียงในคำภาษาไทยและภาษาเขมรที่ไม่มีลักษณะทางสัทศาสตร์เหมือนกัน ไทยมี 21 คู่ เขมรมี 14 คู่ คือ

ไทย

t - k

t - b

? - r

t - l

ph - n

th - n

ch - m

kh - m

th - l

ph - w

ph - y

th - y

kh - y

r - r

s - t

s - k

s - b

s - d

s - n

s - ๗

s - l

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เขมร

p - b

t - t

t - r

m - m

ŋ - ŋ

ŋ - ๓

m - y

r - t

r - b

r - d

r - ๓

r - l

r - y

r - h

(2) พยัญชนะต้นเดี่ยว - ควบ

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์ที่หนึ่งของคำหลักและคำสร้อย
เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว ส่วนพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สองของคำหลักและคำสร้อยเป็นพยัญชนะ
ต้นควบ พยัญชนะต้นแบบนี้ปรากฏในภาษาเขมร 3 คู่ ในภาษาไทยไม่ปรากฏ

เขมร

p - phd

p - pr

s - sl

(3) พยัญชนะต้นควบ - เคี้ยว

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นแบบนี้กลับกันกับพยัญชนะต้นแบบที่ 2 คือ พยางค์ที่หนึ่งของคำหลักและคำสร้อยเป็นพยัญชนะต้นควบ ส่วนพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สองของคำหลักและคำสร้อยเป็นพยัญชนะต้นเคี้ยว พยัญชนะต้นแบบนี้ปรากฏในภาษาไทย 14 คู่ ในภาษาเขมร 21 คู่ ในจำนวนนี้มีหน่วยเสียงในคำขำภาษาไทยและเขมรที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์เหมือนกัน 5 คู่ คือ

ไทย	เขมร
pr - c	pr - c
pr - d	pr - d
pr - l	pr - l
pr - w	pr - v
pr - h	pr - h

นอกนั้นคือหน่วยเสียงที่ไม่ซ้ำทางสัทศาสตร์เลย ไทยมี 9 คู่
เขมรมี 16 คู่ คือ

ไทย

kr - c

kr - ?

kr - b

kr - d

pr - ch

pr - kh

kr - sh

pr - s

kr - s

เขมร
 pr - k
 pr - ʔ
 tr - p
 tr - c
 tr - ʔ
 tr - d
 cr - b
 pr - th
 tr - ch
 pr - m
 kr - p
 tr - l
 pr - y
 sr - m
 sr - n
 sr - l

ศูนย์วิทยพัทยากร

ขอสังเกตุการ เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ซ้ำกันในคำซ้ำภาษา
ไทยและภาษาเขมร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำ 2 พยางค์ พวกที่ 2 พยัญชนะต้นของพยางค์
ที่หนึ่งและพยางค์ที่สองของคำหลักและคำสร้อยในทั้งสองภาษามีเสียงซ้ำกัน ปรากฏในภาษา
ไทย 2 คู่ ในภาษาเขมร 4 คู่ ดังนี้ คือ

ไทย r - r และ l - l

เขมร t - t, m - m, p - p และ ɲ - ɲ

8.2 สระหรือสระและตัวสะกดที่เข้าคู่กัน

การศึกษาเปรียบเทียบหน่วยเสียงสระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏเข้าคู่กันของภาษาทั้งสองนี้จะศึกษาโดยการวิเคราะห์สระของคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์² พร้อมกันโดยคำนึงถึงว่า คำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำสองพยางค์นั้น พยางค์ที่หนึ่งของคำหน้าและคำหลังจะซ้ำกันทั้งพยางค์ สระของพยางค์ที่หนึ่งนี้จะปรากฏเสียงสั้นทั้งในภาษาไทยและภาษาเขมร (ดู 4.1.1.2 ข. และ 4.1.2.2 ข.) ส่วนพยางค์ที่สองของคำหน้าและคำหลังมีรูปคำเช่นเดียวกับคำพยางค์เดี่ยว (ดูบทที่ 5, 6) โดยเหตุนี้จึงวิเคราะห์สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏเข้าคู่กันในคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดี่ยว และคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำสองพยางค์ได้พร้อมกัน

8.2.1 สระหรือสระและตัวสะกดที่เข้าคู่กันในคำซ้ำภาษาไทย

8.2.1.1 คำหลักเป็นคำพยางค์เดี่ยว

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏเข้าคู่กัน
p	òk - ìt on - e: à? - on è:t - ùen

²ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะวิเคราะห์สระหรือสระและตัวสะกดที่เข้าคู่กันของคำหลักซึ่งเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 2 เท่านั้น เพราะคำสองพยางค์พวกที่ 1 มีข้อมูลน้อยจนไม่อาจนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ได้ ส่วนคำสองพยางค์พวกที่ 3 ปรากฏเฉพาะในภาษาเขมรเท่านั้น

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
ph	àt - íen à:t - ớ:n à: - ớ:n à:y - ớ:m ít - ế:k ùt - ớη ề:t - ắw ùək - ớ:η ắ:k - ien
pr	prò:t - pra:n
pl	plà:p - plừ:m
t	òk - ế:η òp - ế:η ắk - ưen i? - ien ừ:n - ưə ừ:n - ư:m ưn - ớ:
th	ớm - ừ:t ớt - ư:n ớ:t - íη ớ: - ế: ắk - a:y

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
tr	à:k - am èt - è: ày - ๑:η
c	àt - ε:η ๕: - ๕?
ch	àm - è? ùn - íew ๕:k - àm ùe - á: àm - ๕:k
kh	ùey - ๕:n ๕t - íew ๕? - ày
kr	๕? - an
kl	àt - ùm àn - ε:η wèn - à:t àm - a:y ày - íe
khr	๕p - an àm - ๕? ùk - ๑:m

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
khr	ɛŋ - ət
khl	aŋ - ɛ:m
?	ɔŋ - ɛw
b	á:y - wŋ
	úk - i:
	úm - ɛŋ
d	it - ien
	ɛ:p - a:ŋ
	a:ŋ - aw
	ɔ:p - a:ŋ
	úk - ɛn
	ú:t - ɛw
m	aŋ - ɜ:m
n	ip - i:
	úk - ɛ:n
	ɛ:n - á:t
	ú? - an
	w: - áy
	om - a:n
	ɪm - uen

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
m	๕: - ๖:n ๕t - ๕ey ๕ow - ๕?
ŋ	๐ŋ - ๐ey ๑๐ŋ - ๑๐n ๑๑๐ŋ - ๑๑:y
w	๑๑ŋ - ๑๑y ๑๑t - ๑๑: ๑๑ŋ - ๑๑en ๑๑n - ๑๑:y
y	๑๑n - ๑๑:m ๑๑? - ๑๑ŋ ๑๑: - ๑๑ŋ ๑๑:n - ๑๑: ๑๑:k - ๑๑? ๑๑:k - ๑๑:y ๑๑: - ๑๑: ๑๑:k - ๑๑: ๑๑ŋ - ๑๑:n
r	๑๑k - ๑๑:ŋ

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระ	พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
pra's	om -	r	óp - áw
pra'h	át -		úp - ù:
ta'k	iək -		ũ - ǎ:
ta'b	ít -	l	ót - íew
ta'l	òp -		ùet - a:y
tha'n	át -		uen - a:m
tha'l	à:k -		ǎ? - ùem
	í:		áw - o:m
	ě:		ě:w - ǎy
	ùək -	f	an - a:ŋ
tha'y	r:	s	ám - á:k
cha'm	ót -		ř: - ř?
kha'm	àk -		úk - on
kha'y	àk -	h	ùeŋ - ế:n
	áp -		á'k - ỏ:m
kra'th	ế:		ùe - ử:
	óp -		ř:n - á:ŋ
	át -		
	ǎ -		
	a -		
kra'b	í -		

8.2.1.2 คำหลักเป็นคำสองพยางค์

ก. คำสองพยางค์พวกที่ 1

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
kra'd	ik - iə
kra's	ɨ? - r:ŋ
	áw - í:
?a'r	ət - ɔ̃:y
ma'n	út - a:
ra'r	u:n - í:
ra'w	ɛ:t - aŋ
sa't	i? - aŋ
sa'k	it - aw
sa'b	at - iŋ
sa'd	i:t - iŋ
	ət - áw
sa'n	ik - ǎ:n
sa'ŋ	ɔ̃p - iəm
sa'l	ɔ̃p - ǎy

8.2.2 สระหรือสระและตัวสะกดที่ซ้ำกันในคำซ้ำภาษาเขมร

8.2.2.1 คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
p	ɔ̃el - ɛ̃:
	ɨ:p - ɛ̃əh

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
p	ē:ŋ - ī:əs ē: - ี๑l ึ๑h - ึ๑ŋ
pht	ึ๑p - ึ๑l ē: - ึ๑k ē: - ึ๑:
phc	ึ๑m - ี๑:
phk	ี๑๑p - ึ๑n
phd	ac - ae ae - am
phs	a: - ao ah - a:
pr	ae - ๑m ae - as ae - u:๑l ี๑:m - ี๑ŋ ī:๑t - ี๑:ŋ ี๑๑t - ī:๑k
t	ี๑əs - ē:ŋ
th	ae - u:๑n

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
thk	aen - a:n
	om - aen
	om - aen
thn	et - o:m
	o:m - et
thŋ	ien - i:
thv	at - a:y
	.
cr	i:et - i:ep
ch	aep - e:en
	i: - o:
chk	iem - i:ŋ
chm	aen - ay
chŋ	ae - ol
	ol - a:y
chl	e: - a:
	iek - i:
	i: - iek
ch?	aet - on
k	it - i:

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
kh	vt - om ah - om a: - an e: - en
kr	vy - o: o: - vy
khm	av - uel
khh	ac - o: et - iep o: - ac u:en - men oh - a:y
khd	vy - am
khn	è: - òen ì: - î:e
khp	iev - a:
khl	iet - èy
khs	vp - iev
b	vη - u:e vy - o:m

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
m	อัม - ึ่:en
mh	อ:p - a:
n	นัญ - ึ่:en
p	ป้: - ึ่ek ึ่ek - ป้:
y	ย้: - ึ่ญ ยัม - ึ่:k
v	อ้et - a:
r	ร้ญ - ึ่h
l	ล้:c - ึ่:
l?	ล: - ac ล:k - en
lb	ลย - a:p
lm	ล้ek - ึ่:m
lv	ล้:t - ึ่y
s	ส:น - orj
st	ส้p - ึ่el
sk	ส:k - ึ่ญ

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
sk	ึ่ส - ึ้:๑ย ั้:k - ึ้๑ง ึ้๑ง - ั้:m
s?	a:t - ๑m ๑h - ap
sb	๑:t - ae ae - ๑:t
sj	ae - ๑k
sm	ak - a:n ๑h - a:n
sn	et - a:l
sr	u:๑c - al
sl	๑: - ๑k
h	ec - ๑k ec - ae ec - ๑h

8.2.2.2 คำหลักเป็นคำสองพยางค์

ก. คำสองพยางค์พวกที่ 1

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
tu:'l	im - i:oy
?a's	a: - aŋ
?y'l	o:v - a:
y'v	e: - an
sec'khd	y - am
ข. คำสองพยางค์พวกที่ 2	
พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
pi'b	a:k - en
pe'phd	ak - r:t
pe'pr	r:t - ok
pre'th	ek - i:t
pre'c	oy - a:n
pre'k	op - aeŋ
pre'?	ae - an
pre'd	ak - o:p
	ek - i:ŋ
	i:ŋ - ek
	op - o:ŋ
	ap - a:
	ae - av

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
pre'm	ae - om ae - o:l
pre'v	e: - a:
pre'y	at - aen tət - t:ŋ
pre'l	tŋ - t:əh
pre'h	ak - ael
tu'r	tən - i:ə
tə't	t:ɛ - t:
trə'p	t:k - tɪn
trə'c	tək - tɪm
trə'ch	tŋ - t:ɪy
trə'?	e:k - a:l
trə'd	os - al e: - ɔ:
trə'l	ae - ɔ: oŋ - a:y
cre'b	o:k - ɔl
kre'p	aet - aŋ
me'm	ɜ: - i:ey
me'y	i: - i:ə
me'n	us - i:ə

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
ŋə'ŋ	m̄ət - ðəɪ
ŋə'ŋ	ɛ̄ək - ɔ̄:c
rə't	ī: - ɔ̄ə
rə't	ū: - ɔ̄əm
rə'b	ɔ̄əm - ū:
rə'd	at - a:y
rə'd	ɔ: - ok
rə'ŋ	ak - v:n
rə'ŋ	ak - op
rə'ŋ	vk - ae
rə'ŋ	op - ae
rə'v	ae - vk
rə'y	ae - o:v
rə'l	ɔ̄:k - ðəɪ
rə'h	è: - ðəɪ
se'sl	iəs - éy
se'sl	éeh - i:ey
	i:ək - ɔ̄:c
	ɔ̄ɛt - ɔ̄:c
	ak - iəŋ
	ec - iəŋ
	ok - aet

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
srə'm	aə - ay
srə'n	ok - a:n
srə'l	ah - ɔm
	ah - ɨ:ən

ค. คำสองพยางค์พวกที่ 3

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
tɔn't	ɛ:p - ɨ:
tɔŋ'k	ɨc - ɜ:
ɔm't	et - o:ŋ
ɔŋ'?	ɨət - ɔl
ɔm'n	ɜy - ok
cɨm'n	ɨə - ɨ:əŋ
ɔŋ'r	ay - ɔ:k
ɔn'l	ɔ: - ɛ:p
kom'p	aək - ok
	ri: - ri:e
kom'tr	ak - aən
	ak - aen
kum'r	ɨəh - ɜ:y

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
kum'r	ūeh - ǰ:l
kon'l	ok - iet
	iet - o:ŋ
	ūes - ō:ŋ
kum'h	ūk - ū:n
ʔom'p	ǰ: - ōen
ʔon'l	ūek - ay
bom'phl	ec - a:ŋ
boŋ'k	ac - en
boŋ'ʔ	ae - oŋ
bom'b	ot - aen
bom'n	ae - ol
bom'r	aə - as
bon'l	ae - ok
dōm'n	ŋ - u:əc
voŋ'v	ō:ŋ - ōen
rūm'c	ǰ:p - ū:əl
lum'ʔ	et - on
lūm'b	a:k - en
lūm'd	ap - aoy
som'p	i:əy - ū:

พยัญชนะต้นที่ซ้ำกัน	สระหรือสระและตัวสะกดที่ปรากฏซ้ำกัน
som'p	əh - in
som'c	ae - ay
som'k	ɔ:k - ɛəŋ
	ɛəŋ - ɔ:m
som'ʔ	et - a:ŋ
som'd	ey - av
səŋ'r	e:ŋ - ay
son'l	op - en
som'l	ɔ: - ok
son's	ae - ɔm

8.2.3 ความสัมพันธ์ของสระที่ปรากฏคู่กันในคำซ้ำภาษาไทยและภาษาเขมร

เมื่อพิจารณาเสียงสระที่ปรากฏคู่กันในคำซ้ำทั้งของไทยและของเขมรแล้ว เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสระแต่ละคู่นี้มีลักษณะที่น่าสนใจซึ่งจะอธิบายได้โดยอาศัยหลักทางสัทศาสตร์ ว่าควยระดับของลิ้นที่ยกขึ้นสูงในการเปล่งเสียงสระแต่ละเสียง IPA ได้กำหนดระดับของเสียงสระไว้ 4 ระดับด้วยกันคือ สูง กลางสูง กลางต่ำ และต่ำ โดยเรียกชื่อสระที่เกิด 4 ระดับนี้ว่า สระปิด กึ่งปิด กึ่งเปิด เปิด และกำหนดสระเป็นหน้าและหลังตามตำแหน่งของลิ้นที่ยกขึ้นใกล้เพดาน

เทียบเสียงสระของไทยและเขมรเข้ากับสระหลัก Cardinal vowel ของ IPA สระที่เกิดใกล้กับ /สระหลัก Cardinal vowel ตัวใดก็เรียกชื่อโดยอนุโลมตาม สระหลัก Cardinal vowel ตัวนั้น ส่วนสระผสมก็ถือเอาเสียงสระตัวต้นซึ่งเป็นเสียงเริ่มของสระผสมเป็นเกณฑ์ เพราะลักษณะเสียงสระผสมในภาษาเขมรและไทยมีน้ำหนักที่ตัวต้นมากกว่าตัวท้าย

ดังนั้นแล้ว ความสัมพันธ์ของสระที่ปรากฏคู่กันในคำซ้ำทั้งของไทยและเขมร จะอธิบายได้โดยสรุป เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นสระที่มีระดับเดียวกัน ซึ่งจะเรียกว่า ระดับเสมอ
2. สระของคำข้างหน้าเป็นสระที่มีระดับต่ำ สระของคำข้างหลังเป็นสระที่มีระดับสูง จะเรียกความสัมพันธ์นี้ว่าระดับต่ำ - สูง
3. สระของคำข้างหน้าเป็นสระที่มีระดับสูง สระของคำข้างหลังเป็นสระที่มีระดับต่ำ จะเรียกความสัมพันธ์นี้ว่าระดับสูง - ต่ำ
4. เป็นสระที่มีที่กำเนิดเดียวกัน จะเรียกว่า ซ้ำที่เกิด

ความสัมพันธ์ของสระที่ปรากฏคู่กันในคำซ้ำภาษาไทยและภาษาเขมรนี้จะเปรียบเทียบโดยละเอียดเฉพาะคำซ้ำที่มีคำหลักเป็นคำพยางค์เดี่ยวและคำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 2

8.2.3.1 สระระดับเสมอ

สระที่ปรากฏในคำหลักและคำซ้ำจะมีระดับเสมอกัน เช่น ระดับสูง กลางสูง หรือกลางต่ำทั้งคู่ แต่มีไฮสเตรทว์เดียวกัน ถ้าสระของคำที่มาข้างหน้าเป็นสระหน้า (Front vowels) สระของคำที่มาข้างหลังจะเป็นสระหลัง (Back vowels) หรือในทางกลับกัน ถ้าสระของคำที่มาข้างหน้าเป็นสระหลัง (Back vowels) สระของคำที่มาข้างหลังเป็นสระหน้า (Front vowels)

ก. สระที่เกิดระดับเสมอในภาษาไทยมี 10 คู่ ดังต่อไปนี้ คือ

สระหน้า - สระหลัง สระหลัง - สระหน้า

สูง - สูง

ī - ue, i - ue

ึ้ - ึเอ

ึ๋ - ึ:

ึ๊ - ึเ

ึ๊ - ึ:

สระหน้า - สระหลัง

สระหลัง - สระหน้า

กลางสูง - กลางสูง

o - e:, ɔ - ɛ:

o: - e:

กลางต่ำ - กลางต่ำ

ɛ: - ɔ:

ɔ - ɛ

ɔ: - ɛ:

ตัวอย่าง :

i - uə, i - uə	กือ	เขิน	/kra'bit̄ - kra'buən/
ɛ: - ɔ:	เอ	"	/nɛ: - nɔ:n/
ɔ - ɛ	เอ	"	/khlɔŋ - khlɛw/
ɔ: - ɛ:	เอ	"	/thɔ: - thɛ:/
o - e:, ɔ - ɛ:	เอ	"	/prasɔm - prasɛ:/
o: - e:	เอ	"	/yo: - ye:/
ũ - iə	เอ	"	/chũn - chiew/
ú - i:	เอ	"	/khlúk - khli:/
ú: - iə	เอ	"	/bú:t - biəw/
ú: - i:	เอ	"	/ra'rú:n - ra'ri:/

๓. สระที่เกิดระดับเสมอกันในภาษาเขมรมี 12 คู่ ดังต่อไปนี้

สระหน้า - สระหลัง

สระหลัง - สระหน้า

สูง - สูง

i: - uə

u - i:ə

e: - ɤ

uə - i:

i: - uə

uə - i:ə

u:ə - i:ə

สระหน้า - สระหลัง

สระหลัง - สระหน้า

กลางสูง - กลางสูง

o: - e

กลางต่ำ - กลางต่ำ

เีอ - ะ

เือ - ะ

เือ - ะ

เือ - ะ

ตัวอย่าง

เือ - ะ

เือ

/chlī: - chlùək/

e: - ะ

"

/khe: - khɛŋ/

เือ - ะ

"

/lmèək - lmw̄:m/

เือ - ะ

"

/pè: - p̄w̄l/

ะ - ะ

"

/p̄w̄l - p̄è:/

ะ - ะ

"

/skw̄:k - skèen/

o: - e

"

/lʔo:k - lʔen/

เือ - ะ

"

/skùs - ski:əy/

เือ - ะ

"

/chlùək - chlī:/

เือ - ะ

"

/tu'r̄w̄n - tu'r̄i:ə/

เือ - ะ

"

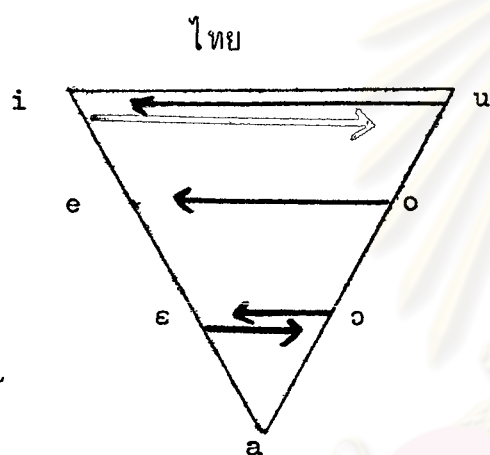
/cr̄ù:ət - cr̄i:əp/

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

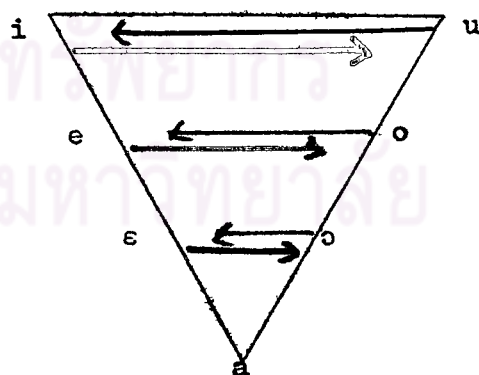
ค. ตำแหน่งของสระที่สัมพันธ์กันนี้ แสดงด้วยแผนภูมิของสระให้เห็นทิศทางและตำแหน่งของสระที่ปรากฏคู่กันได้ชัดเจน ดังต่อไปนี้ คือ

แผนภูมิที่ 1 แสดงให้เห็นแผนภูมิของสระระดับเสมอที่เข้าคู่กัน

ปลายลูกศรจะวางตรงตำแหน่งที่เกิดของสระในคำหน้า ส่วนหัวลูกศรจะชี้ไปยังตำแหน่งที่เกิดของสระในคำหลัง

เขมร

8.2.3.2 สระระดับต่ำ - สูง

สระที่ปรากฏในคำหลักและคำซ้ำจะมีระดับต่างกัน สระทั้งหมดเหล่านี้จะมีที่ก่อกำเนิดต่างกันดังต่อไปนี้ คือ สระหน้าหรือสระหลังจะเข้าคู่กันเอง สระหน้าอาจจะนำสระหลังได้ หรือ สระหลังอาจนำสระหน้าก็ได้

ก. สระที่มีเสียงระดับต่ำ - สูงในภาษาไทยมี 28 คู่ คือ

	หน้า - หน้า
กลางสูง - สูง	e: - i
	ต่ำ - หน้า
ต่ำ - สูง	à - í
	à - í:, á - í:
	à: - ío, à - ío, à - ío
ต่ำ - กลางสูง	à - é
ต่ำ - กลางต่ำ	à - é, à - é:, à - é:
	หลัง - หลัง
กลางสูง - สูง	o - uo
	o - uo:
	ต่ำ - หลัง
	à - u
	à - uo, a - uo
	à - ue
	a - ue:
	à: - u
	à: - uo:

	ทำ - หลัง		
	่า - ๐, ้า - ๐		
	่า - ๐:, ้า - ๐:,		
	่า: - ๐:		
	้า - ๐, ้า - ๐		
	้า - ๐:, ้า - ๐:		
ทำ - กลางสูง		้า - ๐:, ้า - ๐:, ้า - ๐:, ้า - ๐:	
		้า: - ๐:, ้า: - ๐:	
ทำ - กลางต่ำ			
	หน้า - หลัง		
กลางสูง - สูง	ะ - ๐		
กลางต่ำ - สูง	ะ: - ๐		
	หลัง - หน้า		
กลางสูง - สูง	ะ - ิ		
	อ - ิ		
	อ - ิ๐		
กลางต่ำ - สูง	อ: - ิ		
ตัวอย่าง			
e: - i	เช่น	/pra'we: - pra'win/	
่า - ั	"	/sa'băt - sa'bîn/	
่า - ิ:, ้า - ิ:	"	/tha'năt - tha'ni:/	
่า - ิ๐, ้า - ิ๐	"	/phăt - phien/	
่า: - ิ๐	"	/phâ:k - phien/	

ตัวอย่าง

้า - ะ	แวน	/kha'màk - kha'mên/
้า - ะ	"	/chăm - chê/
้า - ะ:, ้า - ะ:	"	/cət - cɛ:ŋ/
อ - ุอ	"	/ŋoŋ - ŋuey/
อ - ุ:	"	/thəm - thũ:t/
้า - ุ	"	/klət - klúm/
อ - ุอ, ้า - ุอ	"	/lâ'ʔ - lǔəm/
้า - ุอ	"	/tək - twən/
้า - ุ:	"	/yân - yu:m/
้า: - ุ	"	/khlá:y - khlun/
้า: - ุ:	"	/plà:p - plũ:m/
้า - ุ, ้า - ุ	"	/pâ'ʔ - pon/
้า - ุ:, ้า - ุ:	"	/hək - hõ:m/
้า: - ุ:	"	/phâ:t - phõ:n/
้า - ุ	"	/khrâm - khrĩ'ʔ/
้า - ุ:, ้า - ุ:	"	/dân - dɜ:m/
้า - ุ:, ้า - ุ:, ้า - ุ:, ้า - ุ:	"	/châm - chõ:k/
้า: - ุ:, ้า: - ุ:	"	/phâ: - phõ:n/
ะ - ุอ	"	/nət - nũey/
ะ: - ุอ	"	/pě:t - pũən/
ุ: - ุ	"	/yĩ: - yĩŋ/
อ - ุ	"	/pøk - pĩt/
อ - ุอ, ่อ - ุอ	"	/khót - khĩəw/
ุ: - ุ	"	/thõ:t - thĩŋ/

ข. สระที่มีเสียงระคับต่ำ - สูง ในภาษาเขมรมี 43 คู่ คือ

หน้า - หน้า

กลางสูง - สูง

e - ie

è: - i:è

กลางต่ำ - สูง

é - i:é

ต่ำ - หน้า

ต่ำ - สูง

a - ie

ต่ำ - กลางสูง

a: - e

หลัง - หลัง

กลางต่ำ - กลางสูง

o - o:

ó - ó:

o: - o

o: - r

กลางต่ำ - สูง

ó - ñ

ó - ñ:

ó - ñ:é

กลางสูง - สูง

ò - ñé

ò - ù

r - u:é

ต่ำ - สูง

ต่ำ - หลัง

a - ñ:é

ae - u:é

a - uó

ทำ - หลัง
 ทำ - กลางสูง

ทำ - หลัง

a - o

a - o:

ae - o

ae - o:

ae - ุ

a - ุ:

ทำ - กลางต่ำ

a - o

a - o:

ae - o

ae - o:

a: - o

หนา - หลัง

กลางสูง - สูง

ะ - ุ

ะ - ุ:

ะ - ุ

ะ - ุ:

กลางต่ำ - กลางสูง

ะ - ุ:

ะ - ุ:

กลางต่ำ - สูง

ะ - ุ

ะ - ุ

	หลัง - หน้า		
กลางต่ำ - สูง	อึ - ี:เอ		
	อึ: - ีอ		
กลางต่ำ - กลางสูง	อึ: - ะ, อ: - e		
กลางสูง - สูง	ร - ือ		
	ร: - ือเอ		
ตัวอย่าง			
e - ือ	เงิน	/ khbet - khbiop/	
ะ: - ี:เอ	"	/pê:p - pî:es/	
ะ: - ือ	"	/rə'vè: - rə'vùel/	
ะ: - ุ:	"	/phtè: - phtù:/	
ะ: - ุ	"	/phtè: - phtùk/	
ะ: - ุ:	"	/lè:c - lù:/	
ือ - ี:เอ	"	/rə'yèeh - rə'yî:ey/	
ือ - ะ:	"	/pə'pèek - pə'pò:c/	
ือ - ุ	"	/trə'cèek - trə'cùm/	
ือ - ุ:	"	/rèəŋ - rùh/	
ือ - ร:	"	/pə'prèek - pə'prî:t/	
ั - ือ	"	/rə'hak - rə'hien/	
า - อ	"	/khah - khom/	
า - อ:	"	/prə'kak - prə'ko:p/	
า - อ	"	/rədak - rə'dop/	
า - อ:	"	/khbac - khbo:/	

ตัวอย่าง

a - ุ้:๑	ไชน	/sre'lah - sre'lú:en/
ae - ๑	"	/phsae - phsom/
ae - ๑:	"	/sbae - sbə:t/
ae - ๑	"	/snae - spok/
ae - ๑:	"	/pre'mae - pre'mo:l/
ae - u:๑	"	/thae - thū:en/
a - u๑	"	/khmav - khmuəl/
ae - ๗	"	/re'dae - re'dɛk/
a - ๗:	"	/re'dak - re'dɛ:n/
a: - e	"	/pi'ba:k - pi'ben/
a: - ๑	"	/s'a:t - s'əm/
๑ - ๑:	"	/pre'ʔop - pre'ʔo:ŋ/
๑๑ - ิ:๑	"	/prə't - pri:t/
๑ิ: - ิ๑	"	/prə:m - pri:ŋ /
๑๑ - ๑:	"	/ro'lə't - re'lə:c/
๑๑ - ุ	"	/phkə'p - phkùn/
๑๑ - ุ้:	"	/re'tə'em - re'tù:/
๑๑ - ุ้:๑	"	/mə'em - mù:en/
๑ิ: - è, ๑: - e	"	/thnə:m - thnet/
๑: - ๑	"	/re'bo: - re'bok/
๑: - ๗	"	/kro: - kɾy/
๑: - ุ๑	"	/re'ŋə:k - re'ŋuəl/
๑: - ุ	"	/tre'pə:k - tre'pùn/

ตัวอย่าง

ข - ie	เขิน	/khsɤp - <u>khsiev</u> /
ข - u:ə	"	/bɤŋ - <u>bu:ə</u> /
ช - i:ə	"	/mə'mɔ: - <u>mə'mi:əy</u> /
ช: - ุ	"	/re'kɔ:l - <u>re'kɔp</u> /

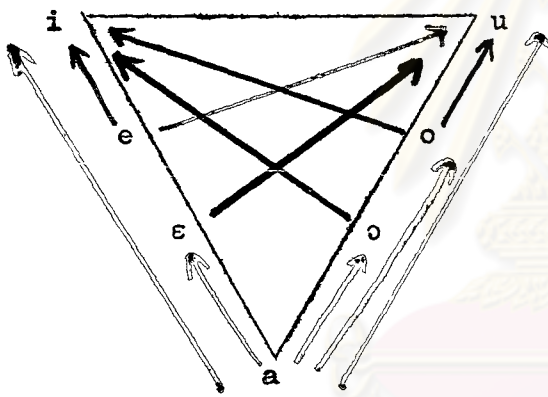
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. ตำแหน่งของสระที่สัมพันธ์กันนี้ แสดงด้วยแผนภูมิของสระ ให้เห็นทิศทางและตำแหน่งของสระที่ปรากฏคู่กันชัดเจน ดังต่อไปนี้ คือ

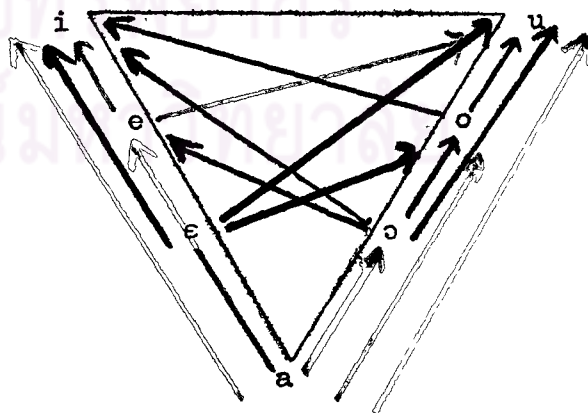
แผนภูมิที่ 2 แสดงให้เห็นแผนภูมิของสระระดับต่ำ - สูง ที่เข้าคู่กัน

ปลายดугศรจะวางตรงตำแหน่งที่เกิดของสระในคำหน้า ส่วนหัวดугศรจะชี้ไปยังตำแหน่งที่เกิดของสระในคำหลัง

ไทย

เขมร

8.2.3.3 สระระดับสูง - ต่ำ

สระที่ปรากฏในคำหลักและคำซ้ำจะมีระดับต่างกัน สระทั้งหมดเหล่านี้จะมีที่่เกิดแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้ คือ สระหน้าหรือสระหลังจะเข้าคู่กันเอง สระหน้าอาจจะนำสระหลัง และในทางกลับกันสระหลังอาจนำสระหน้าได้

ก. สระที่มีเสียง ระดับสูง - ต่ำ ในภาษาไทยมี 40 คู่ คือ

	หน้า - หนา
สูง - กลางต่ำ	ิ - ี:
	หนา - ต่ำ
สูง - ต่ำ	ิ - a
	ิอ - a:
	ิ: - ั
	ิ: - ั:
กลางสูง - ต่ำ	ะ - ่า, ะ - ่า
	ะ: - ่า
กลางต่ำ - ต่ำ	ะ - ่า
	ะ: - ่า, ะ: - ่า, ะ: - ่า, ะ: - a
	ะ: - a:
	หลัง - หลัง
สูง - กลางสูง	ุ - ู, ุ
	ุ - ู:
	ุอ - ู

สูง - กิ่ง^๑ต่ำ^๑

หลัง - หลัง

นี้ - ี่

นี - ี:

นี - ุ:

นี - ู:

กลางสูง - กลาง^๑ต่ำ^๑

ว: - ๑:

ธ - ษ:

หลัง - ^๑ต่ำ

สูง - ^๑ต่ำ

นี้ - ๑, ี่ - ๑, ึ - ๑.

นี่ - ๑:, ี่ - ๑:, ึ - ๑:

นี: - ๑:, ี่: - ๑:

นี๑ - ๑:, น๑ - ๑:, น๑ - ๑:, น๑ - ๑:

นี๑ - ุ:

นี๑ - ู:

น๑ - ๑

นี๑ - ๑

นี๑ - ๑:

กลางสูง - ^๑ต่ำ

๑ - ๑, ๑ - ๑, ๑ - ๑, ๑ - ๑, ๑ - ๑

๑ - ๑:, ๑ - ๑:

๑: - ๑:, ๑: - ๑:

๑ - ๑

๑: - ๑:, ๑: - ๑:

	หลัง - [!] ท่า		
กลาง [!] ท่า - [!] ท่า	อ - a		
	อ: - ำ,		
	อ: - a:		
	หน้า - หลัง		
สูง - กลางสูง	เ - ง		
	เ - ะ, เ - ะ:		
	เอ - ะ:		
	หลัง - หน้า		
สูง - กลาง [!] ท่า	เ - ะ:		
	อ - ะ:, อ - ะ:, อ - ะ:		
ตัวอย่าง [!]			
เ - ะ:	เขิน	/phit - <u>phè:k</u> /	
เ - a,	"	/sakit - <u>sakaw</u> /	
เ - a:	"	/takit - <u>takaw</u> /	
เ: - ำ	"	/thali: - <u>thäläm</u> /	
เ: - ำ:	"	/pra'si: - <u>pra'sä:</u> /	
เอ - ำ, เอ - ำ	"	/sa'det - <u>sa'daw</u> /	
เอ: - ำ	"	/thälè: - <u>thäläy</u> /	
เอ - ำ	"	/khé? - <u>kháy</u> /	
เอ: - ำ, เอ: - a, เอ:-ำ, เอ:-a	"	/phè:t - <u>phăw</u> /	
เอ: - a:	"	/bè:p - <u>ba:nj</u> /	

ตัวอย่าง

ú - o	ไซ่น	/súk - son/
ú - o:	"	/khrúk - khro:n/
ù - ô	"	/phút - phôn/
ue - ô:	"	/phûek - phô:n/
ue - ô:	"	/ηuēη - ηô:y/
yr - o:	"	/yr:n - yo:/
ó - ó:	"	/cha'mót - cha'mô:y/
ù - a, ú - â, ù - à	"	/dù? - dan/
ù - a:, ú - a:, ù - ă:	"	/wûn - wa:y/
ũ: - ă:, ù: - a:	"	/rũ: - rǎ:/
ũb - â:, ue - a:, u - a:	"	/lûet - la:y/
ũe - ỹ:	"	/khũey - khỹ:n/
ư: - ấ:	"	/mu: - máy/
ũ: - à:	"	/dũ:n - dǎ:t/
ũo - ô	"	/tha'lũok - tha'lôn/
ũe - à:	"	/klũen - klǎ:t/
ó-á, ó-a, ó-â, ó-ă, ó-a	"	/róp - ráw/
ó - á:, o - a:	"	/rók - rá:n/
ô: - á:, ô: - a:	"	/yô:k - yá:y/
ư - a	"	/krỹ? - kran/
ỹ: - à:, yr - a:	"	/hỹ:n - hǎ:n/
ô - a	"	/wôn - way/
ô: - ấ	"	/chô:k - chǎm/

ตัวอย่าง¹

อ้ะ - a:	เขิน	/b ^h õ:p - ba:ŋ/
ie - ะ	"	/ni ^h ew - n ^h ʔ/
i - ะ, i - ะ	"	/yin - yo:m/
è - ะ	"	/ʔa'r ^h èt - ʔa'r ^h ò:y/
h̃c - ะ	"	/h̃c ^h et - h̃c ^h n/
ò - ะ, ó - ะ, ò - ะ	"	/t ^h òp - t ^h ò:ŋ/

ข. สระที่มีเสียงระดับสูง¹ - คำในภาษาเขมรมี 42 คู่ คือ

	หน้า - หน้า
สูง - กลางสูง	io - è
	หน้า - คำ
สูง - คำ	ie - a:
กลางสูง - คำ	e - ao
	e - a:
	e: - a:
	หลัง - หลัง
กลางสูง - กลางคำ	o: - ะ
	ฯ - ะ
	ฯ - ะ
	ฯ: - ะ

สูง - กลางต่ำ

สูง - กลางสูง

สูง - ต่ำ

กลางสูง - ต่ำ

กลางต่ำ - ต่ำ

หลัง - หลัง

นี้ - ะ

นี้๑ - ะ

นี้๑ - ะ

นี้๑ - ื่อ

นี้๑ - ะ

หลัง - ต่ำ

๑ - a

๑ - a

๑ - ae

๑ - a๑

๑ - a:

๑: - a

๑: - a:

๑ - a

๑ - ae

๑ - a:

๑ - ae

๑ - a:

ื่อ - a:

๑: - a

๑: - ae

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	หน้า - หลัง		
สูง - กลางต่ำ	ี: - ื่อ		
สูง - กลางสูง	ี:๑ - ื่อ:		
	ื่อ: - ื่อ		
กลางสูง - กลางต่ำ	e: - ื่อ:		
	e - ื่อ		
	e - ื่อ:		
	หลัง - หน้า		
สูง - กลางต่ำ	ึ: - ื่อ:		
	ึ: - ื่อ		
	ึ: - ื่อ:		
	ึ: - ื่อ		
	ึ: - ื่อ		
กลางสูง - กลางต่ำ	ึ: - ื่อ		
	ื่อ: - ื่อ		
ตัวอย่าง			
ื่อ - ื่อ	เขน	/khliət - <u>khliɛy</u> /	
ic - a:	"	/khpɿəɔ̄ - <u>khpa:</u> /	
ี: - ื่อ	"	/pə'pɿ: - pə'pɿə/	
ี:๑ - ื่อ:	"	/rə'li:ək - <u>rə'li:ək</u> /	
e - aə	"	/ <u>hec</u> - haə/	

ตัวอย่าง

e - a:	เช่น	/snet - <u>sna:l</u> /
e - o	"	/ <u>hec</u> - hok/
e - o:	"	/ <u>thnet</u> - thno:m/
e: - a:	"	/ <u>pre've:</u> - pre'va:/
e: - o:	"	/ <u>tre'de:</u> - tre'do:/
è: - ะอ	"	/ <u>knè:</u> - <u>knòon</u> /
o - ao	"	/ <u>so'slòk</u> - so'slaet/
o - a:	"	/ <u>khboh</u> - <u>khba:y</u> /
o - a:	"	/ <u>vòot</u> - <u>va:</u> /
o: - a	"	/ <u>l?o:</u> - <u>l?ac</u> /
o: - ae	"	/ <u>sbo:t</u> - <u>sbae</u> /
o - a	"	/ <u>tre'dos</u> - <u>tre'dal</u> /
o - ae	"	/ <u>re'dop</u> - <u>re'dae</u> /
o - ao	"	/ <u>tha'kom</u> - <u>tha'kaen</u> /
o - a:	"	/ <u>sre'nok</u> - <u>sre'na:n</u> /
o: - ะอ	"	/ <u>skò:k</u> - <u>skèen</u> /
o: - a	"	/ <u>khbo:</u> - <u>khbac</u> /
o: - a:	"	/ <u>mho:p</u> - <u>mha:</u> /
o: - o	"	/ <u>cre'bo:k</u> - <u>cre'bol</u> /
u - ะอ:	"	/ <u>yum</u> - <u>yè:k</u> /
u - ะอ:	"	/ <u>phcum</u> - <u>phcò:</u> /
u - ะอ:	"	/ <u>thjnen</u> - <u>thjò:</u> /
u: - ะอ:	"	/ <u>chù:</u> - <u>chò:</u> /

ตัวอย่าง

นึ่ - ื่อ	เอน	/yü: - <u>yüen</u> /
นึ่ - ื่อ:	"	/te'tü:c - te'tü:ç/
นึ่ - ื่อ	"	/re'tü: - re'tü:ç/
น:อ - a	"	/sru:əç - <u>sral</u> /
นึ่ - ื่อ	"	/tro'chün - tro'chèy/
นึ่ - ื่อ	"	/pro'lün - pro'lüeh/
นึ่ - ื่อ:	"	/pre'yüt - pre'yü:ç/
ข - a	"	/khdvy - <u>khdam</u> /
ข - ae	"	/rə'dyk - rə'dae/
ข - a:	"	/lbvy - <u>lba:n</u> /
ข - o	"	/khyt - <u>khəm</u> /
ข - o:	"	/krvy - <u>krö:</u> /
ข: - o	"	/pə'phdɤ:t - pə'phdök/
ข: - ื่อ	"	/pɤ:p - <u>püeh</u> /

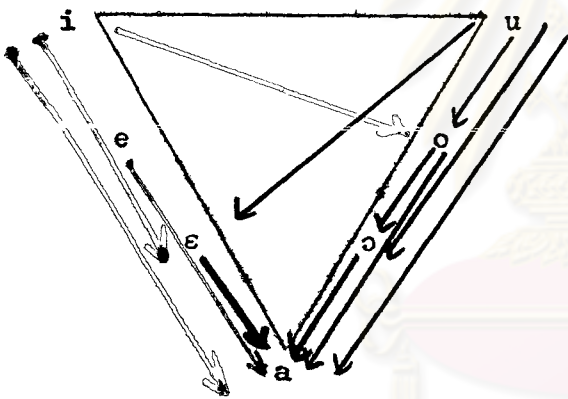
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. ตำแหน่งของสระที่สัมพันธ์กันนี้ แสดงด้วยแผนภูมิของสระให้เห็นทิศทางและตำแหน่งของสระที่ปรากฏคู่กันชัดเจน ดังต่อไปนี้ คือ

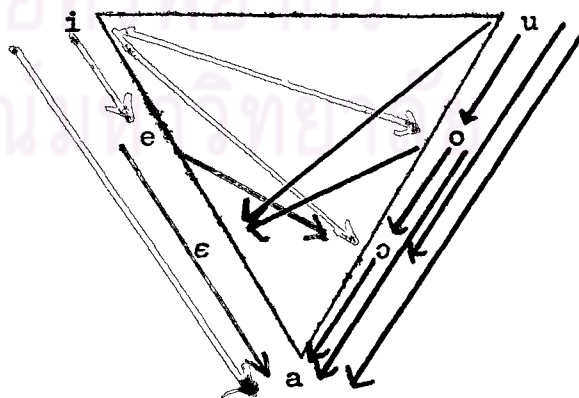
แผนภูมิที่ 3 แสดงให้เห็นแผนภูมิของสระระดับสูง - ต่ำ ที่เข้าคู่กัน

ปลายลูกศรจะวางตรงตำแหน่งที่เกิดของสระในคำหน้า ส่วนหัวลูกศรจะชี้ไปยังตำแหน่งที่เกิดของสระในคำหลัง

ไทย

เขมร

8.2.3.4 สระซ้ำที่เกิด

สระที่ปรากฏในคำหลักและคำนำจะมีระดับและตำแหน่งที่เกิดซ้ำกัน เช่น เมื่อสระที่ปรากฏในคำที่มาข้างหน้าเป็นสระหน้า สูง สระของคำที่มาข้างหลังจะเป็นสระหน้า สูง คว ย เป็นต้น

ก. สระที่มีที่่เกิดที่่เดียวกันในคำซ้ำภาษาไทยมี 15: คู่ ดังต่อไปนี้ คือ

	สระหน้า - สระหน้า	สระหลัง - สระหลัง
สูง - สูง	i - i: i - iə, i - iə, i - iə i: - i	ɨ - ɨ: uə - u, uə - u: ɯ - ɯ: u: - uə u: - u: ɤ - ɤ:, ɛ - ɤ: ɛ: - ɛ, ɛ: - ɛ
กลางสูง - กลางสูง	è - è:	
กลางต่ำ - กลางต่ำ	ɛ: - ɛ	
ต่ำ - ต่ำ	á - a:, á - á:, á - a: á - á:, à - a:, à - á: à - a: à: - á, a: - a, à: - a	

ตัวอย่าง

i - i:	เดิน	/dìp - di:/
i - iə, i - iə, i - iə	"	/tí? - tion/
i: - i	"	/sa'di:t - sa'din/

ตัวอย่าง

è - è:	เช่น	/trèt - trè:/
ê - ê	"	/yê:k - yê?/
é - a:, á - á:, á - á:	"	/wát - wá:/
â - a:, à - á:, à - a:		
á - a:		
a: - a, á: - a, á: - á	"	/ba:ŋ - baw/
x - x:, x - x:	"	/tvn - tvx:/
x: - x, x: - x	"	/cx: - cx?/
th - th:	"	/dthk - dth:n/
th: - uo	"	/th:n - tue/
th - th:	"	/rup - ru:/
tho - u	"	/ŋthoŋ - ŋun/
tho - th:	"	/htho - hth:/

ข. สระที่ผิดที่ผิดที่ที่เกิดขึ้นในคำซ้ำภาษาเขมรมี 16 คู่

ดังต่อไปนี้ คือ

	สระหน้า - สระหน้า	สระหลัง - สระหลัง
สูง - สูง	i: - i:ə	ni - niə
		no - ni
		naə - naə
		thi - thiə
		thi - thi:
		thi - thi:ə
กลางสูง - กลางสูง		o: - o

กลางทำ - กลางทำ

ทำ - ทำ

ระหนา - ระหนา

ระหลัง - ระหลัง

ื่อ - ื่อ

a - ae

a - a:

ae - a

ao - a

ao - a:

a: - a

a: - ao

ตัวอย่าง

i: - i:ə

เช่น

/mɔ'yi: - mɔ'yi:ə/

a - ae

"

/phdac - phdae/

a - a:

"

/pro'dap - pro'da:/

ae - a

"

/phdae - phdam/

ao - a

"

/praə - pras/

ao - a:

"

/thkaəŋ - thka:n/

a: - a

"

/kha: - khaŋ/

a: - ao

"

/phsa: - phsao/

ื่อ - ื่อ

"

/chkɔ̄əm - chkɔ̄:ŋ/

o: - o

"

/so:n - soŋ/

ึ - ึ

"

/phtùp - phtùəl/

ึ - ึ

"

/pùəh - pùŋ/

ue - wo

"

/khbu:ən - khbuəŋ/

ตัวอย่าง

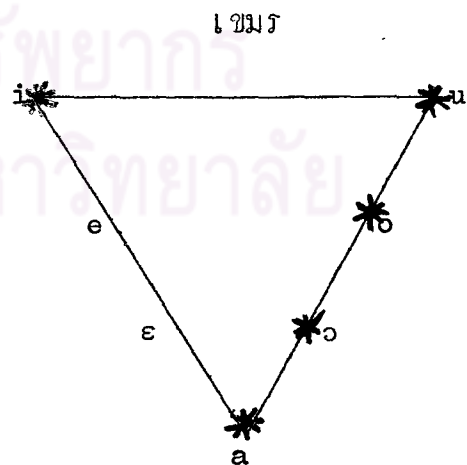
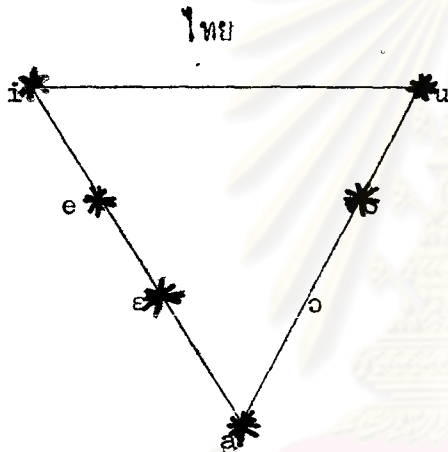
กั - กิ	เกน	/เกอ'กัต - เกอ'กัเล/
คั - คิ	"	/คัต - - คั:/
นั - นิ	"	/นัต - - นัเณ/

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ง. ตำแหน่งของสระที่สัมพันธ์กันนี้ แสดงด้วยแผนภูมิของสระ ให้เห็นทิศทางและตำแหน่งของสระที่ปรากฏคู่กันชัดเจน ดังต่อไปนี้ คือ

แผนภูมิที่ 4 แสดงให้เห็นแผนภูมิของสระที่เกิดซ้ำกัน

๕.๒.๓.๕ ข้อสังเกตความสัมพันธ์ของสระที่ปรากฏคู่กันในคำซ้ำภาษา 197

ไทยและภาษาเขมร

การเปรียบเทียบเสียงสระข้างบนนี้แสดงว่าระดับเสียงสระ
ในภาษาไทยและเขมรต่างกัน คือ

	ไทย	เขมร
เสียงระดับเสมอ	10	12
เสียงระดับต่ำ - สูง	28	42
เสียงระดับสูง - ต่ำ	40	42
เสียงซ้ำที่เกิด	15	16

ข้อมูลข้างบนนี้แสดงว่า

1. สระที่ปรากฏคู่กันในคำซ้ำของไทยมีน้อยกว่าของเขมร
2. สระไทยระดับหนึ่งเทียบกับสระระดับเดียวกันในภาษาเขมร

ได้หลายตัว ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

	ไทย	เขมร
	อ - อะ, อ - ะ, อ - ั	a - a:
		a - ae
		ae - a
		ao - a
หรือ		
	หลัง - หลัง	หลัง - หลัง
กลางสูง - กลางต่ำ	ขะ - ะ	ข - ะ
		ข - ะ:
		ขะ - ะ

8.2.4 การเปรียบเทียบเสียงสระของคำซ้ำที่ปรากฏคู่กันในคำซ้ำภาษาไทยและภาษาเขมร

8.2.4.1 คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว

เสียงสระที่ปรากฏคู่กันในคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว และมีพยัญชนะต้นซ้ำกันในภาษาไทยและภาษาเขมร จะเปรียบเทียบให้เห็นหน่วยเสียงที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันได้ จากตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 29 สระในคำซ้ำซึ่งมีพยัญชนะต้นซ้ำกันในคำพยางค์เดียว

ไทย	เขมร
i - iə, ī - iə, i - iə	
ī - i:	
ī - e:	
ī - uə	
	iə - e
	iə - a:
iə - ī	i: - i:ə
	i: - uə
	i:ə - e:
	e - iə
e - e:	

ไทย	เขมร
	e - a:
	e - ao
	e - o
	e - o:
เ - ื่อ	เ: - ื่อ
อ - ำ, ั: - ำ	
	e: - a:
	เ: - ื่อ
	เ: - ี่
	เ: - ี่:
	เ: - ื่อ:
	e: - ุ
เ - ำ	เอ - ื่อ:
	เอ - ื่อ
เ: - ี่	
เ: - ำ	
เ: - a:	
	เ: - ื่อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไทย	เขมร
อ: - ะ:	
อ: - ุอ	
อ - ิอ, อ - ีอ	
อ - ะ	
อ - ะ:, อ - ะ:	
อ - ะ:, อ - ะ:, อ - ะ:, ะ - ะ:	a - a:
	a - ae
	a - ะ
อ - ะ:, อ - ะ:	
อ - ะ	
อ - ะ:, อ - ะ:	a - ะ:
อ - ะ	
อ - ะ:	
อ - ุ	
อ - ุอ	
อ - ุอ	
อ - ุ:	ae - a
	ae - ะ
	ae - ะ:
	ae - ะ
	ae - ุ:

ไทย	เขมร
	ao - a
	ao - a:
	a - uo
ā: - iə	
ā: - a, a: - a	a: - a
	a: - ao
	a: - ɔ
ā: - ɔ̄:, ā: - ɔ̄:	
ā: - ɔ̄:	
ā: - ɯ	
ā: - ɯə	
ā: - ɯ:	
	o - ao
	o - a:
	ō - ī:ə
	ō - ɔ̄:
	ō - a:
	ō - ɔ̄:
	ō - ɯ
	ō - ɯ:ə
ɔ̄: - f	

ไทย	เขมร
	วิ: - iə
	วิ: - ɛ̃, ๖: - e
	วิ: - ɛ̃ə
วิ - ๕	
วิ: - ๕:	
วิ: - a, ๖: - ๕	๖: - a
วิ: - a:	
	๖: - ae
	๖: - o
	๖: - ʏ
๖ - i	
๖ - iə	
๖ - e:	
๖ - ๕:, ๖ - ๕:	
๖ - a, ๖ - ๕	๖ - a
	๖ - ae
๖ - a:, ๖ - ๕:	๖ - ๖:
๖ - uə	
๖ - ๖:	
	๖: - e
๖: - e:	๖: - ๕ə

ไทย	เขมร
	o: - a
อ: - a:, อ: - ำ:	o: - a:
อ - ใอ	o: - o
อ - ิ:	
อ - ำ, อ - ำ, อ - a	อ̄ - ิ:๑
อ - a:, อ - ำ:	อ̄ - ิ:
อ - ุ	
อ - o	อ̄ - ุ:
อ - ู	
อ - ุ:	อ̄ - ู:
อ - ุ:	อ̄ - ุ:
อ - ุ:	อ̄ - ุ:
อ - a:, อ - a:, อ - ำ:	อ̄ - ุ:
อ - ุ:	
อ - ุ:	
อ - u	อ̄ - ุ:
อ - ุ:	
อ - ุ:	

ไทย	เขมร
	น้: - ือ:
	น้: - ืออ
	น้:อ - ือ:อ
	น:อ - a
	น:อ - ฆอ
น - ือ:	
	น - ุ:
	น - ุ:อ
น - ุ:	
นอ - ุ:	
นอ - ุ:	
น: - ุ:	
น: - ุ:	
น: - ุอ	
น: - ุ:	
น - a	ย - ie
	ย - a
	ย - a:
	ย - ุ
	ย - ุ:
ย - ุ:	ย - ุ:อ

ไทย	เขมร
ช: - ิ	จ: - ื่อ
ช: - ำ:	
ช: - อ:	
ช: - ุ, ช: - ู	

8.2.4.2 คำหลักเป็นคำสองพยางค์

เสียงสระที่ปรากฏคู่กันในคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำสองพยางค์ ทั้งในภาษาไทยและภาษาเขมรจะเปรียบเทียบให้เห็นหน่วยเสียงที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ได้จากตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 30 เสียงสระที่มีพยัญชนะต้นซ้ำกันในคำสองพยางค์

ไทย	เขมร
ิ - ื่อ	
ิ - ำ	
ิ - อ:	
ิ - ูอ	
	ื่อ - ื่อ
ื่อ - ำ:	
ิ: - ิ	
	ิ: - ิ:อ

ไทย	เขมร
ī: - ำ	
ī: - ำ:	
	ī: - ำ
	ī: - ำ:
ē - ำ	
ē - ำ:	e - iə
e: - i	
ē: - ำ	e: - a:
	e: - ำ:
	ē: - ำ
	ē: - ำ:
	ē: - ำ
	ē: - ำ:
ē: - ำ, ē: - a	
ā - ī	a - iə
ā - ī:, ā - ī:	

ไทย	เขมร
อ - อ	
อ - อ, ำ - ำ, ำ - ำ, ำ - ำ:	a - ae a - a:
อ - อ, ำ - ำ:	a - อ a - อ:
อ - อ	a - อ
อ - อ:	
อ - ำ	a - ำ:
อ - ำ:	a - ำ: ae - a ae - อ: ae - อ ae - อ: ae - ำ
อ - ำ	a - e อ - ำ อ - อ: อ - ำ: อ - ำ:

ไทย	เขมร
	อ̄ : - อ̄
	อ : - อ
อ̄ - ิอ	
อ̄ - ะ :	
อ̄ - ะ :	
อ̄ - ั, ๐ - a, ๐ - ๓	อ - a
	อ - ae
	อ - a:
๐ - ๐ :	
	อ : - อ
	อ̄ : - น̄อ
	อ̄ : - น̄
	น̄ - ิ:อ
	น̄อ - ิ:อ
อ - a:, น̄ - ั:	น̄ : - อ̄
	น̄ : - อ̄
	น̄ - อ̄
	น̄ - อ̄
	น̄ - อ̄
	น̄ - น̄

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไทย	เขมร
เ - อ	
เ : - i :	
เ - ะ	‘ ุ - ae
เ - ะ	เ : - i :o
เ - a :	เ - o

8.2.4.3 สรุปผลการเปรียบเทียบเสียงสระของคำซ้ำที่ปรากฏคู่กันในคำซ้ำ
ภาษาไทยและภาษาเขมร

เมื่อนำหน่วยเสียงสระของคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว
และคำสองพยางค์มาเปรียบเทียบกัน จะได้อะไรคือ

ก. เสียงที่ปรากฏคู่กันเป็นเสียงสระของคำหลักและคำสร้อย
ในภาษาไทยและภาษาเขมรเหมือนกัน มี 15 คู่ คือ

ไทย	เขมร
เ - a :	ie - a :
เ - ะ	e - o :
เ - ie, เ - ie	a - ie
เ - a :, เ - ะ :, เ - a :, เ - a :	a - a :
เ - ะ :, เ - ะ :, เ - ะ :, a - a :, เ - ะ :	

ไทย	เขมร
ắ - ớ, ằ - ớ, ẳ - ớ, ẵ - ớ	a - ớ
ắ - ồ, ằ - ồ	a - ồ
ằ - ớ, ắ - ớ	a - ớ
ằ: - ằ, ớ: - ớ, ằ: - ớ	ớ: - ớ
ớ: - ớ, ớ: - ắ	ớ: - ớ
ồ - ắ, ớ - ằ, ớ - ắ, ớ - ớ	ồ - ớ
ớ - ắ, ồ - ớ	ồ - ớ
ớ - ớ:	ồ - ớ:
ớ: - ớ, ớ: - ắ	ớ: - ớ
ồ - ớ	ồ - ớ
ồ - ớ:	ồ - ớ:

ข. เสียงที่ปรากฏคู่กันเป็นเสียงสระของคำหลักและคำสร้อย

เฉพาะในภาษาไทยมี 78 คู่ คือ

i - i^o, i^o - i^o, i^o < i^o

i - i:

i - ะ:

i - a

i - ớ, i^o - ớ:

i - uo, i^o - uo

i^o - ớ

ī: - ī

ī: - ấ

ī: - ấ:

ē - ē:

ē - ấ

ē - ươ

e: - i

ē - ấ

ē: - ấ

ē - ấ

ē: - ē

ē: - ấ, ē: - ấ, ē: - a, e: - a

ē: - a:

ē: - o:

ē: - ươ

à - î

à - î:, à - î:

à - ē

à - ē

à - e:, à - e:

à - ấ

à - ấ:, à - ấ:

à - ồ

à - ươ, à - ươ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ຂໍ - ພ:

ຂໍ: - າ

ຂໍ: - າ, ຂໍ: - າ:

ຂໍ: - າ:

ຂໍ: - ພ

ຂໍ: - າ, ຂໍ: - າ

ຂໍ: - າ:

ຂໍ: - າ

ຂໍ: - າ

ຂໍ: - າ:

ຂໍ: - າ:

ຂໍ - າ

ຂໍ - າ, ຂໍ - າ

ຂໍ - າ, ຂໍ - າ:

ຂໍ - າ, ຂໍ - າ, ຂໍ - າ, ຂໍ - າ:

ຂໍ - າ

ຂໍ - າ:

ຂໍ: - າ:

ຂໍ - າ

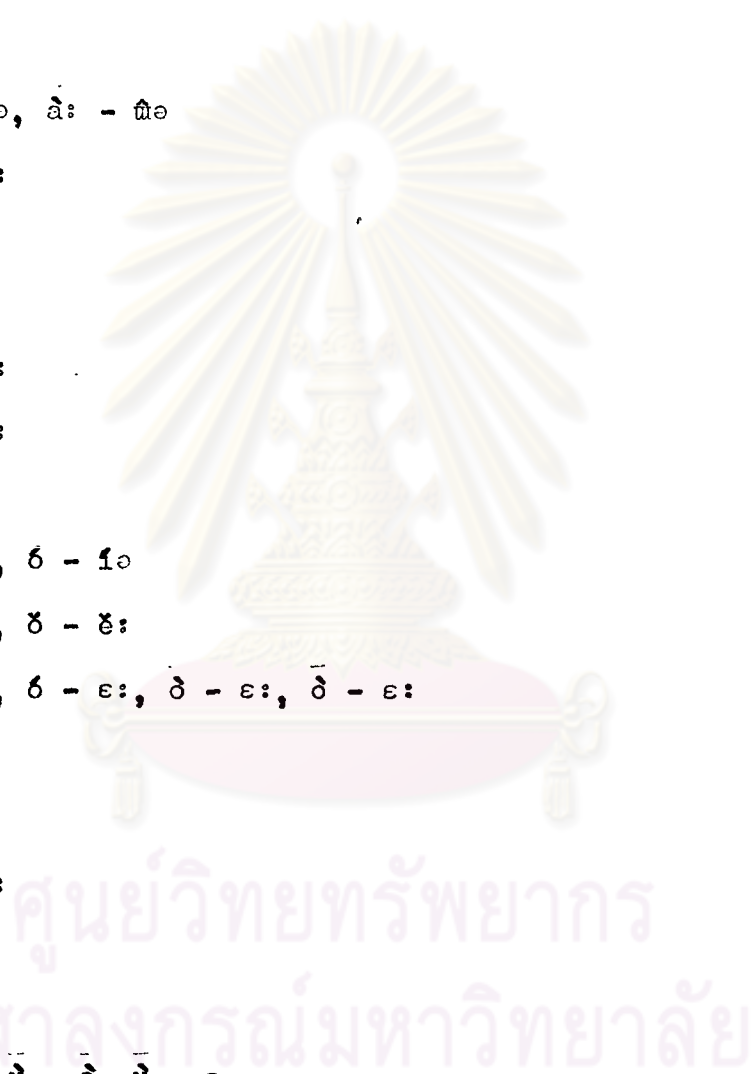
ຂໍ - າ:

ຂໍ - າ, ຂໍ - າ, ຂໍ - າ

ຂໍ - າ, ຂໍ - າ, ຂໍ - າ, ຂໍ - າ:

ຂໍ - າ,

.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓ - ๐

๓ - ๓:

๓๐ - ๕:

๓๐ - a:, u๐ - a:, ๓๐ - ๓:, ๓๐ - ๓:

๓๐ - ๖:

๓๐ - ๗:

๓๐ - ๘:

๓: - ๑๐

๓: - ๑๑:

๓ - ๓:

๓๐ - ๑๒:

๓๐ - ๑๓:

๓๐ - ๑๔

๓: - ๑๕:

๓: - ๑๖

๓: - ๑๗:

๓: - u๐

๓: - u:

๗ - a

๗ - ๑๘:, ๗ - ๑๙:

๗: - ๑

๗: - a:, ๗: - ๑๒:

๗: - ๑๓:

๗: - ๑๔, ๗: - ๑๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. เสียงที่ปรากฏคู่กันเป็นเสียงสระของคำหลักและคำสร้อย
เฉพาะในภาษาเขมรมี 96 คู่ คือ

iə - ī

ī: - ī:ə

ī: - ɔ̄ə

ī: - ɲə

ī:ə - ɔ̄:

e - iə

e - aə

e - a:

e - ɔ

é: - ī:ə

e: - a:

é: - ɔ̄ə

e: - ɔ:

e: - ɾ

é: - ɲ̄

é: - ɲ̄ə

é: - ɲ̄:

é: - ɲ̄:

é̄ - ī:ə

é̄ - ɔ̄:

é̄ - ɔ̄:

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อี๋ - ี๋

อี๋ - ี๋

อี๋ - ี๋

อี๋ - ี๋

a - ae

a - o

a - ี๋:อ

a - ุ:

ae - a

ae - o

ae - ุ:

ae - ุ

ae - o

ae - ุ:

ae - ุ:อ

ao - a

ao - a:

a - ุอ

a: - ao

a: - e

a: - o

o - ao

o - a:

o - o:

อี๋ - ี๋:อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๖๑ - ๕:

๖๑ - a:

๖๑ - ๖:

๖๑ - ๖:

๖๑ - ๖:

๖๑ - ๖:

๖๑ - ๖:๑

๖: - ๖

๖: - ๕, ๖: - e

๖: - ๕๑

๖: - ae

๖: - o

๖: - ๖

o - ae

o - a๑

o: - e

๖: - ๕๑

๖: - a

๖: - ๖

๖: - o

๖: - ๖๑

๖: - ๖

๖ - ๖:๑

๖ - ๕:

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นี - ี:

นี - ี๑

นี๑ - ี:

นี๑ - ี:๑

นี: - ี:

นี: - ี๑

นี: - ี:

นี: - ี๑

นี:๑ - ี:๑

u:๑ - a

u:๑ - ๓๑

นี - ี

นี - ี๑

นี - ี๑

นี - ี:

นี - ี:๑

ร - ie

ร - a

ร - ae

ร - a:

ร - ๑

ร - ๑:

ร - u:๑

ร: - ี:๑

ร: - ี๑

ร: - ๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8.3 พยัญชนะตัวสะกดที่คู่กันเมื่อพยัญชนะต้นซ้ำ

คำซ้ำประเภทที่ว่าพยัญชนะต้นเมื่ออยู่เป็นจำนวนมากทั้งในภาษาไทยและภาษาเขมร เมื่อเสียงพยัญชนะต้นซ้ำกัน สระหรือสระกับพยัญชนะตัวสะกดจะแตกต่างกันไป จากการศึกษาเปรียบเทียบเสียงสระที่ปรากฏคู่กันในคำซ้ำทั้งของไทยและเขมรดังได้พรรณนาลงอย่างละเอียดแล้วในข้อ 8.2 ทำให้เห็นว่า ลักษณะของเสียงที่ปรากฏในคำซ้ำนั้น แม้จะเป็นส่วนที่ต่างก็ต่างกันอย่างมีระบบ ซึ่งผู้วิจัยจะอธิบายให้เห็นได้ ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดซึ่งปรากฏคู่กันในคำซ้ำต่อไป เพื่อให้เห็นระบบของการเกิดของหน่วยเสียงในภาษาไทยและภาษาเขมร

ในการศึกษาเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดของภาษาทั้งสองนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์พยัญชนะตัวสะกดวิธีเดียวกับที่วิเคราะห์หน่วยเสียงสระ คือ ศึกษาคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดี่ยวและคำสองพยางค์พร้อมกัน

8.3.1 พยัญชนะตัวสะกดที่คู่กันในคำซ้ำภาษาไทย

หน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดในภาษาไทยนั้น แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ เสียงกัก เสียงนาสิก และเสียงกึ่งสระ คำซ้ำในภาษาไทยนั้นมีพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะตัวสะกดทั้ง 3 ประเภท และมีพยางค์ซึ่งไม่มีเสียงพยัญชนะตัวสะกดด้วย จากตัวอย่างที่พบปรากฏว่า ในคำซ้ำมีทั้งพยางค์ที่ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด และมีพยัญชนะตัวสะกดทุกประเภท และมีเสียงที่เข้าคู่กันทุกประเภทด้วย

8.3.1.1 คำหลักเป็นคำพยางค์เดี่ยว

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
กักไม่ก้อง / กักไม่ก้อง	t - k (1) ³ k - t (1) k - ? (1)	/phit̄ - phē:k̄ / /p̄ok̄ - p̄it̄ / /yē:k̄ - yēʔ̄

³จำนวนตัวเลขในวงเล็บหมายถึงจำนวนตัวอย่างที่พบ

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำจำ
กักไม่ก้อง / นาสิก	p - m (1)	/pl̩̀a:p - pl̩̀u:m/
	p - n (1)	/khr̩̀ɔp - khr̩̀an/
	p - ɲ (3)	/t̩̀ɔp - t̩̀e:ɲ/
		/b̩̀ɔ:p - ba:ɲ/
		/b̩̀e:p - ba:ɲ/
	t - m (1)	/kl̩̀at - kl̩̀um/
	t - n (6)	/th̩̀ɔt - the:n/
		/p̩̀e:t - p̩̀e:n/
		/pr̩̀ɔ:t - pra:n/
		/ph̩̀at - ph̩̀e:n/
		/ph̩̀a:t - ph̩̀o:n/
		/?̩̀it - ?̩̀e:n/
	t - ɲ (3)	/c̩̀at - ce:ɲ/
		/th̩̀ɔ:t - th̩̀ɲ/
		/ph̩̀ut - ph̩̀ɔ:ɲ/
k - m (4)	/khr̩̀uk - khro:m/	
	/ch̩̀ɔ:k - ch̩̀am/	
	/tr̩̀a:k - tram/	
	/h̩̀ak - h̩̀o:m/	
k - n (5)	/s̩̀uk - son/	
	/d̩̀ik - d̩̀u:n /	
	/b̩̀uk - b̩̀an/	

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
	k - ๗ (3)	/tāk - tmən / /phā:k - phiən / /tōk - tē:๗ / /phūok - phō:๗ / /rōk - rá:๗ /
	? - m (1)	/lā? - lūom /
	? - n (3)	/dū? - dan / /tī? - tiən /
	? - ๗ (2)	/pā? - pon / /krɯ? - kran /
กักไมกอง / กิ่งสระ	p - w (1)	/rōp - ráw /
	t - w (4)	/khót - khíəw / /bù:t - bíəw / /phē:t - phǎw /
	t - y (2)	/lót - líəw / /lūt - la:y / /nēt - nūəy /
	k - y (2)	/thák - tha:y / /yō:k - yá:y /

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
กักไม่ก้อง / ไม้มีพยัญชนะตัวสะกด	ʔ - y (1)	/khéʔ - <u>kháy</u> /
	p - ∅ (2)	/ <u>díp</u> - di:/ / <u>rúp</u> - rú:/
	t - ∅ (2)	/ <u>trèt</u> - trè:/ / <u>wát</u> - wa:/
	k - ∅ (2)	/ <u>khlak</u> - <u>khli:</u> / / <u>yúk</u> - ya:/
นาสิก / กักไม่ก้อง	m - t (1)	/ <u>thóm</u> - <u>thót</u> /
	m - k (2)	/ <u>chám</u> - <u>chók</u> / / <u>sám</u> - <u>sák</u> /
	m - ʔ (2)	/ <u>khám</u> - <u>kháʔ</u> / / <u>chám</u> - <u>chéʔ</u> /
	n - t (2)	/ <u>klóm</u> - <u>klót</u> / / <u>dóm</u> - <u>dót</u> /
นาสิก / นาสิก	ŋ - t (1)	/ <u>khre:ŋ</u> - <u>khrát</u> /
	m - n (2)	/ <u>nom</u> - na:n/! / <u>nám</u> - <u>nuən</u> /
	m - ŋ (1)	/ <u>khúm</u> - <u>khlaŋ</u> /
	n - m (4)	/ <u>khán</u> - <u>khám</u> / / <u>yín</u> - yo:m/ / <u>tún</u> - <u>tu:m</u> /

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
	n - ๓ (3)	/luon - la:m / /klān - klē:๓ /
		/fan - fa:๓ / /hʔ:n - hā:๓ /
	๓ - m (1)	/dā๓ - dɔ:m /
	๓ - n (4)	/๓u๓ - ๓un /
		/wi๓ - wi๓n /
		/yā๓ - yu:n /
		/hū๓ - hē:n /
นาสิก / กิ่งสระ	n - w - (1)	/chūn - ch u w /
	๓ - w (2)	/khlɔ:๓ - khlē:w / /ba:๓ - baw /
	m - y (1)	/klām - kla:y /
	n - y (1)	/wūn - wa:y /
	๓ - y (3)	/๓๓ - ๓uoy /
		/๓u๓ - ๓y:y /
		/wɔ:๓ - way /
นาสิก / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	n - ∅ (4)	/tū:n - tuə / /tɔn - tɔ: / /pon - pe:/

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
		/yɾ:n - yo:z/
กึ่งสระ / กักไม่ก้อง	w - ʔ (1)	/nǐəw - nǐʔ/
กึ่งสระ / นาลิก	w - m (1)	/lǎw - lom/
	y - m (1)	/phǎ:y - phǎ:m/
	y - n (1)	/khǔey - khǐ:n/
	y - ŋ (2)	/khǎ:y - khluŋ/
		/trǎy - tro:ŋ/
กึ่งสระ / กึ่งสระ	w - y (1)	/lǎ:w - lǎy/
กึ่งสระ / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	y - ∅ (1)	/klǎy - klǐə/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / กักไม่ก้อง	∅ - ʔ (2)	/cʔ: - cʔʔ/
		/sʔ: - sʔʔ/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / นาลิก	∅ - n (2)	/nǎ: - no:n/
		/phǎ: - phǎ:n/
	∅ - ŋ (1)	/yʔ: - yŋ/
	∅ - y (1)	/mw: - máy/
	∅ - ∅ (5)	/thǎ: - thǎ:/
		/chǔə - chá:/
		/yo: - ye:/
		/rǔ: - rǎ:/
		/hǔə - hǔ:/

8.3.1.2 คำหลักเป็นคำสองพยางค์

ก. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 1

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
กักไม่ก้อง / นาสึก	k - n (1)	/lam' bā:k - lam' bon/
กักไม่ก้อง / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	p - ∅ (1)	/kam' chá:p - kam' cha:/
นาสึก / นาสึก	n - ŋ (1)	/thúk' hōn - thúk' hē:ŋ/
นาสึก / กิ่งสระ	m - y (2)	/du: 'dō:m - du: 'da:y/ /siə: 'dom - siə, 'da:y/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / นาสึก	∅ - m (1)	/lúk' lí: - lúk' lon/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / กักไม่ก้อง	∅ - p (1)	/sáp' plī: - sáp' plāp/

ข. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 2

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
กักไม่ก้อง / กักไม่ก้อง	k - t (1)	/pha' yák - pha' y†:t/
กักไม่ก้อง / นาสึก	p - m (1)	/sa' ŋōp - sa' ŋiəm/
	p - ŋ (4)	/kra' thōp - kra' thān/ /ta' lōp - ta' le:ŋ/ /pra' kháp - pra' kho:ŋ/ /pra' cōp - pra' cē:ŋ/

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
	t - n (3)	/kra'bit̄ - kra'buən/ /pra'chót̄ - pra'chan/ /pra'hăt̄ - pra'hă:n/
	t - ɳ (3)	/ra'wət̄ - ra'wan/ /sa'dit̄ - sa'din/ /sa'băt̄ - sa'bin/
	k - n (6)	/kra'thək̄ - kra'thăn/ /kra'ək̄ - kra'əuən/ /kha'mək̄ - kha'mên/ /kha'yək̄ - kha'yô:n/ /tha'lək̄ - tha'lôn/ /sa'nək̄ - sa'nă:n/
	k - ɳ (1)	/pha'wək̄ - pha'won/
	ʔ - ɳ (2)	/kra'sət̄ʔ - kra'sr:ɳ/ /sa'tit̄ʔ - sa'tan/
กักไมกอง / กิ่งสระ	t - w (2)	/sa'kit̄ - sa'kaw/ /sa'dèt̄ - sa'dăw/
	p - y (2)	/kha'yăp̄ - kha'yă:y/ /sa'lòp̄ - sa'lăy/
	t - y (4)	/kra'căt̄ - kra'ca:y/

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำนำ
กักไม่ก้อง / กิ่งสระ	k - y (2)	/cha'mót - cha'mó:y/ /ta'bít - ta'bo:y/ /?a'rét - ?a'ró:y/ /ta'kīək - ta'ka:y/ /tha'lá:k - tha'lǎy/
กักไม่ก้อง / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	p - ∅ (1) t - ∅ (2) k - ∅ (1)	/pra'dǎp - pra'da:/ /tha'nǎt - tha'ni:/ /ma'nút - ma'na:/ /kra'dīk - kra'diə/
นาสิก / กิ่งสระ	m - y (1)	/kra'ʔɛ:m - kra'ʔay/
นาสิก / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	m - ∅ (1) n - ∅ (1)	/pra'sǒm - pra'sǎ:/ /ra'rū:n - ra'fi:/'
กึ่งสระ / นาสิก	w - m (1)	/pra'lǎw - pra'lo:m/
กึ่งสระ / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	w - ∅ (2)	/kra'sáw - kra'sí:/ /pha'náw - pha'no:/'
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / นาสิก	∅ - m (1)	/tha'lī: - tha'lǎm/
	∅ - n (1)	/tha'yɻ: - tha'ya:n/
	∅ - ŋ (1)	/pra'we: - pra'wiŋ/

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / กิ่งสระ	๑ - y (1)	/tha'lǎ̌: - tha'lǎ̌y/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / ไม่มีพยัญ- -ชนะตัวสะกด	๑ - ๑ (1)	/pra'sǎ̌: - pra'sǎ̌:/

8.3.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดในภาษาไทย

เมื่อนำหน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดของคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียวและคำสองพยางค์พวกที่ 2 มาวิเคราะห์พร้อมกัน จะพบว่า มีหน่วยเสียงบางหน่วยเกิดบ่อย บางหน่วยเสียงเกิดเฉพาะคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว หรือเฉพาะคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำสองพยางค์ และหน่วยเสียงบางหน่วยไม่เคยเกิดเลย จะแยกอธิบายให้เห็นชัดเจนครึ่งต่อไปนี้

ก. เสียงที่เกิดบ่อยที่สุดตามลำดับคือ

เสียงกักไม่ก้อง / นาสิก ปรากฏ 53 ครั้ง คือ

p - m (2) p - n (1) p - ฦ (7)

t - m (1) t - n (9) t - ฦ (6)

k - m (4) k - n (11) k - ฦ (4)

? - m (1) ? - n (3) ? - ฦ (4)

เสียงกักไม่ก้อง / กิ่งสระ ปรากฏ 20 ครั้ง คือ

p - w (1) p - y (2)

t - w (6) t - y (6)

k - y (4)

? - y (1)

นาสิก / นาสิก ปรากฏ 15 ครั้ง คือ

m - n (2) m - ญ (1)

n - m (4) n - ญ (3)

ญ - m (1) ญ - n (4)

เสียงกักไม่ก้อง / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด ปรากฏ 10 ครั้ง คือ

p - ∅ (3)

t - ∅ (4)

k - ∅ (3)

นาสิก / กิ่งสระ ปรากฏ 9 ครั้ง คือ

m - y (2)

n - w (1) n - y (1)

ญ - w (2) ญ - y (3)

นาสิก / กักไม่ก้อง ปรากฏ 8 ครั้ง คือ

m - t (1) m - k (2) m - ? (2)

n - t (2)

ญ - t (1)

ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / นาสิก ปรากฏ 6 ครั้ง คือ

∅ - m (1) ∅ - n (3) ∅ - ญ (2)

กึ่งสระ / นาสิก ปรากฏ 6 ครั้ง คือ

y - m (1) y - n (1) y - ญ (2)

w - m (2)

นาสิก / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด ปรากฏ 6 ครั้ง คือ

m - ๑ (1)

n - ๑ (5)

ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด ปรากฏ 5 ครั้ง

๑ - ๑ (5)

กักไมก้อง / กักไมก้อง ปรากฏ 4 ครั้ง คือ

t - k (1)

k - t (2)

k - ? (1)

กึ่งสระ / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด ปรากฏ 3 ครั้ง คือ

w - ๑ (2), y - ๑ (1)

ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / กักไมก้อง ปรากฏ 2 ครั้ง คือ

๑ - ? (2)

ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / กึ่งสระ ปรากฏ 2 ครั้ง คือ

๑ - y (2)

กึ่งสระ / กักไมก้อง ปรากฏ 1 ครั้ง คือ

w - ? (1)

กึ่งสระ / กึ่งสระ ปรากฏ 1 ครั้ง คือ

w - y (1)

ข. เสียงที่เกิดเฉพาะคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว

เสียงนาสิก	/	เสียงกักไม่ก้อง
เสียงนาสิก	/	เสียงนาสิก
เสียงนาสิก	/	เสียงกึ่งสระ
เสียงกึ่งสระ	/	เสียงกักไม่ก้อง
เสียงกึ่งสระ	/	เสียงกึ่งสระ
เสียงไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	/	เสียงกักไม่ก้อง

ค. เสียงที่ไม่เกิดเลย คือ

เสียงกักไม่ก้อง	/	เสียงร่ว
เสียงกักไม่ก้อง	/	เสียงข้าง
เสียงกักไม่ก้อง	/	เสียงเสียดแทรก
เสียงนาสิก	/	เสียงร่ว
เสียงนาสิก	/	เสียงข้าง
เสียงนาสิก	/	เสียงเสียดแทรก
เสียงร่ว	/	เสียงกักไม่ก้อง
เสียงร่ว	/	เสียงนาสิก
เสียงร่ว	/	เสียงร่ว
เสียงร่ว	/	เสียงข้าง
เสียงร่ว	/	เสียงกึ่งสระ
เสียงร่ว	/	เสียงเสียดแทรก
เสียงร่ว	/	เสียงไม่มีพยัญชนะตัวสะกด

เสียงข้าง	/	เสียงกักไม้กอง
เสียงข้าง	/	เสียงนาสิก
เสียงข้าง	/	เสียงร้ว
เสียงข้าง	/	เสียงข้าง
เสียงข้าง	/	เสียงกึ่งสระ
เสียงข้าง	/	เสียงเสียดแทรก
เสียงข้าง	/	เสียงไม่มีพยัญชนะตัวสะกด
เสียงกึ่งสระ	/	เสียงร้ว
เสียงกึ่งสระ	/	เสียงข้าง
เสียงกึ่งสระ	/	เสียงเสียดแทรก
เสียงเสียดแทรก	/	เสียงกักไม้กอง
เสียงเสียดแทรก	/	เสียงนาสิก
เสียงเสียดแทรก	/	เสียงร้ว
เสียงเสียดแทรก	/	เสียงข้าง
เสียงเสียดแทรก	/	เสียงกึ่งสระ
เสียงเสียดแทรก	/	เสียงเสียดแทรก
เสียงเสียดแทรก	/	เสียงไม่มีพยัญชนะตัวสะกด
เสียงไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	/	เสียงร้ว
เสียงไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	/	เสียงข้าง
เสียงไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	/	เสียงเสียดแทรก

8.3.2 พยัญชนะตัวสะกดที่คู่กันในคำซ้ำภาษาเขมร

หน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดในภาษาเขมรนั้น แบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ เสียงกัก เสียงนาสิก เสียงข้าง เสียงกึ่งสระ และเสียงเสียดแทรก คำซ้ำในภาษาเขมรนั้น มีพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะตัวสะกดทั้ง 5 ประเภท และมีพยางค์ซึ่งไม่มีเสียงพยัญชนะ

ตัวสะกดด้วย จากตัวอย่างที่พบปรากฏว่า ในคำซ้ำมีทั้งพยางค์ที่ไม่มีพยัญชนะตัวสะกดและมีพยัญชนะตัวสะกดทุกประเภท

8.3.2.1 คำหลักเป็นคำพยางค์เดียว

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
กักไม ^เ กอง / กักไม ^เ กอง	t - p (2)	/khbet - <u>khbi</u> ep/ /crū:et - <u>cri</u> :ep/
	t - k (1)	/prō:et - <u>pri</u> :ek/
	c - k (1)	/hēc - hōk/
กักไม ^เ กอง / นาสัก	p - ŋ (1)	/chaep - <u>chu</u> :əŋ/
	p - n (1)	/phkō:ep - <u>phkū</u> n/
	t - m (3)	/khr̄t - khōm/
		/thnet - thnō:m/
		/sʔa:t - sʔō:m/
	t - n (1)	/chʔaet - <u>chʔon</u> /
	t - ŋ (1)	/pri:et - <u>prō</u> :ŋ/
	k - ŋ (2)	/skō:k - <u>skē</u> ŋ/
		/skō:k - <u>skē</u> ŋ/
	k - n (2)	/lʔo:k - <u>lʔen</u> /
/smak - <u>sma</u> :n/		
k - m (1)	/lmē:k - <u>lmō</u> :m/	

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำทำ
กักไม้ก่อง / ข้าง	p - l (2)	/pht̄up - pht̄uəl/ /st̄up - st̄uəl/
	t - l (1)	/snet - sna:l/
	c - l (1)	/sru:ec - sral/
กักไม้ก่อง / กิ่งสระ	p - v (1)	/khsvp - khsiev/
	t - y (3)	/thvat - thva:y/ /khlīt - khlīy/ /lv̄:t - lv̄y/
กักไม้ก่อง / เสียดแทรก	p - h (1)	/p̄:p - p̄eh/
	c - h (1)	/hec - hoh/
กักไม้ก่อง / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	p - ∅ (1)	/mho:p - mha:/
	t - ∅ (3)	/k̄t - k̄:/ /v̄t - va:/
	c - ∅ (4)	/sbo:t - sbac/ /phdac - phdae/ /k̄bac - k̄bo:/
		/l̄:c - l̄:/
		/hec - haə/
	k - ∅ (2)	/chl̄ək - chl̄i:/ /p̄ək - p̄i:/

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
นาสิก / กักไม ^๑ กอง	m - t (1)	/thnɔ:m - <u>thnet</u> /
	m - k (1)	/yũm - <u>yě:k</u> /
นาสิก / นาสิก	m - n (1)	/mɔ̄em - <u>mũ:en</u> /
	ŋ - n (2)	/thkaeŋ - <u>thka:n</u> /
		/nũŋ - <u>nũ:en</u> /
	ŋ - m (1)	/skɛ̄eŋ - <u>skw̄:m</u> /
	n - ŋ (2)	/sc:n = <u>soŋ</u> /
		/khbu:en - <u>khbməŋ</u> /
	m - ŋ (4)	/thkɔ̄m - <u>thkaeŋ</u> /
		/thkom - <u>thkaeŋ</u> /
		/chkɔ̄em - <u>chkw̄:ŋ</u> /
		/prɔ̄:m - <u>priəŋ</u> /
นาสิก / กิ่งสระ	ŋ - y (1)	/chmaeŋ - <u>chmay</u> /
นาสิก / เลียดแทรก	ŋ - s (1)	/pɛ̄:p - <u>pi:es</u> /
	ŋ - h (1)	/rɛ̄eŋ - <u>rũh</u> /
นาสิก / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	ŋ - ∅ (1)	/bvŋ - <u>bu:ə</u> /
	m - ∅ (1)	/phcũm - <u>phcw̄:/</u>
	n - ∅ (1)	/thŋ ^๑ ũen - <u>thŋɔ:/</u>

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
ข้าง / กิ่งสระ	l - y (1)	/chɲɔl - <u>chɲa:y</u> /
ข้าง / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	l - ∅ (1)	/pɔ̄ɔl - <u>pɛ̄:</u> /
กิ่งสระ / นาลิก	y - ɲ (1)	/lbvy - <u>lba:ɲ</u> /
	y - m (2)	/khdvy - <u>khdam</u> / /bvy - <u>bɔ:m</u> /
กิ่งสระ / ข้าง	v - l (1)	/khmav - <u>khm̄:ɔl</u> /
กิ่งสระ / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	y - ∅ (1)	/krvy - kro:/
	v - ∅ (1)	/khp̄iəv - <u>khp̄a:</u> /
เสียดแทรก / กักไม่ก้อง	h - p (1)	/sʔoh - sʔap/
เสียดแทรก / นาลิก	s - ɲ (1)	/tʔɔs - <u>tɛ̄:ɲ</u> /
	h - ɲ (1)	/p̄əh - <u>p̄ɲ</u> /
	h - n (1)	/smɔh - <u>sma:n</u> /
	h - m (1)	/khah - khom/
เสียดแทรก / กิ่งสระ	s - y (1)	/skɯs - <u>ski:ɛy</u> /
	h - y (1)	/khbɔh - <u>khba:y</u> /
เสียดแทรก / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	h - ∅ (1)	/phsah - phsa:/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / กักไม่ก้อง	∅ - t (1)	/sbae - sbɔ:t/
	∅ - c (2)	/khbo: - khbac/

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / นาสิก	∅ - k (5)	/lʔw: - <u>lʔac</u> / /chlī: - <u>chlūək</u> / /pī: - <u>pūək</u> / /phtē: - <u>phtūk</u> / /spae - <u>spok</u> / /slw: - <u>slok</u> /
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / ข้าง	∅ - ŋ (3)	/ <u>khe</u> : - khvŋ/ / <u>kha</u> : - khanŋ/ /yū: - <u>yēən</u> /
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / กิ่งสระ	∅ - n (2)	/thae - <u>thu:ən</u> / /khnē: - <u>khnōən</u> /
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / เลียดแทรก	∅ - m (2)	/ <u>phdae</u> - phdam/ / <u>phsae</u> - phsom/
	∅ - l (3)	/ <u>pē</u> : - pōəl/ / <u>prae</u> - <u>pru:əl</u> /
	∅ - y (1)	/ <u>chŋae</u> - chŋəl/
	∅ - s (1)	/kwɔ: - <u>krvy</u> /
		/ <u>prae</u> - <u>pras</u> /

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / ไม่มีพยัญ- -ชนะตัวสะกด	∅ - ∅ (5)	/pht̄ē: - pht̄ū:/ /phsa: - phsao/ /khni: - khni:ə/ /chū: - cho:/ /chle: - chla: /

8.3.2.2 คำหลักเป็นคำสองพยางค์

ก. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 1

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด.	คำซ้ำ
นาสิก / กิ่งสระ	m - y (1)	/tū: 'līm - tū: 'li:əy/
กึ่งสระ / นาสิก	y - m (1)	/sec'khdry - sec'khdam/
กึ่งสระ / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	v - ∅ (1)	/?ry'lo:v - ?ry'la:/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / นาสิก	∅ - m (1)	/?ry'vae - ?ry'van/
	∅ - p (1)	/?a: 'sa: - ?a: 'sap/

ข. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 2

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
กักไม่ก้อง / กักไม่ก้อง	t - k (1)	/pə'phdv:t - pə'phdɔk/

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำทำ
	t - c (1)	/rə'liət - rə'lō:c/
	k - p (2)	/prə'kak - prə'ko:p/ /rə'dak - rə'dop/
	k - t (3)	/pə'phdak - pə'phdɜ:t/ /pə'prēək - pə'prɜ:t/ /sə'slɔk - sə'slaet/
	k - c (2)	/rə'li:ək - rə'lō:c/ /pə'pēək - pə'pō:c/
กักไม่ก้อง / นาสึก	p - ɳ (2)	/prə'cɔp - prə'caɳ/ /prə'ʔɔp - prə'ʔo:ɳ/
	t - ɳ (3)	/krə'paet - krə'pɳ/ /prə'yat - prə'yaɳ/ /prə'yut - prə'yò:ɳ/
	k - ɳ (2)	/prə'kēək - prə'kò:ɳ/ /rə'hak - rə'hien/
	k - n (4)	/pi'ba:k - pi'ben/ /tre'pò:k - tre'pùn/ /rə'dak - rə'dv:n/ /srə'nok - srə'na:n
	k - m (1)	/trə'cēək - trə'cùm/

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
กักไม ^๑ กอง / ขาง ^๑	c - η (1)	/rə'hec - rə'hien/
	t - l (1)	/ŋə'ŋūt - ŋə'ŋuəl/
	k - l (4)	/prə'hak - prə'hael/
		/trə'ʔe:k - trə'ʔa:l/ /crə'bo:k - crə'bol/ /rə'ŋo:k - rə'ŋuəl/
กักไม ^๑ กอง / กิ่งสระ ^๑	t - y (1)	/rə'tat - rə'ta:y/
กักไม ^๑ กอง / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	p - ∅ (2)	/prə'dap - prə'da:/ /rə'dop - rə'dae/
	k - ∅ (1)	/rə'drk - rə'dae/
	c - ∅ (1)	/tə'tu:c - tə'te:/
นาสิก / กักไม ^๑ กอง	η - k (1)	/prə'kɔ:η - prə'kɛək/
นาสิก / กิ่งสระ ^๑	η - y (2)	/trə'chuŋ - trə'chɛy/ /trə'lon - trə'la:y/
	η - h (1)	/pre'lun - pre'lɛh/
นาสิก / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	n - ∅ (1)	/tu'rɛn - tu'rɛ:/
	m - ∅ (1)	/rə'təm - rə'tu:/
กิ่งสระ ^๑ / นาสิก	y - n (1)	/pre'toy - pre'tha:n/

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำนำ
เสียงคแทรก / นาลิก	h - m (1)	/srə'lah - srə'lom/
	h - n (1)	/srə'lah - srə'lū:ən/
เสียงคแทรก / ข้าง	s - l (1)	/trə'dos - trə'dal/
เสียงคแทรก / กิ่งสระ	s - y (1)	/rə'vies - rə'vëy/
	h - y (1)	/rə'yëeh - rə'yi:ey/
เสียงคแทรก / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	s - ∅ (1)	/mə'nus - mə'nī:ə/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / กักไม้ก้อง	∅ - k (2)	/rə'bo: - rə'bok/ /rə'dae - rə'dyk/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / นาลิก	∅ - n (1)	/prə'cae - prə'can/
	∅ - m (2)	/prə'mae - prə'mom/ /rə'tū: - rə'tūem/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / ข้าง	∅ - l (2)	/prə'mae - prə'mo:l/ /rə'vè: - rə'vùel/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / กิ่งสระ	∅ - y (2)	/srə'mae - srə'may/ /mə'mi: - mə'mi:ey/
	∅ - v (2)	/rə'ηae - rə'ηo:v/
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / ไม่มีพยัญ- -ชนะตัวสะกด	∅ - ∅ (5)	/prə've: - prə'va:/ /trə'dae - trə'do:/ /trə'de: - trə'do: /

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
		<p>/nə'ni: - nə'niə/</p> <p>/mə'yi: - mə'yiə/</p>

ก. คำหลักเป็นคำสองพยางค์พวกที่ 3

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
กักไม้ก่อง / กักไม้ก่อง	k - t (1)	/kən'lok - kən'liət/
	k - k (1)	/kəm'pæk - kəm'pok/
กักไม้ก่อง / นาสึก	t - ๓ (3)	<p>/kən'liət - kən'lo:๓/</p> <p>/cəm'tet - cəm'to:๓/</p> <p>/səm'ʔet - səm'ʔa:๓/</p>
	k - ๓ (2)	<p>/kən'trak - kən'traen/</p> <p>/səm'kɔ:k - səm'kɔ:๓/</p>
	p - n (1)	/sən'lop - sən'len/
	t - n (2)	<p>/bəm'bət - bəm'baen/</p> <p>/lum'ʔet - lum'ʔən/</p>
	k - n (3)	<p>/kən'trak - kən'traen/</p> <p>/kum'hɔ:k - kum'hui:n/</p> <p>/lüm'ba:k - lüm'ben/</p>

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
	c - n (1)	/bɔŋ'kac - bɔŋ'ken/
	c - p (1)	/bɔm'phlec - bɔm'phla:p/
กักไม้ก่อง / ช่าง	p - l (1)	/rùm'cɔ̃:p - rùm'cù:el/
	t - l (1)	/cɔŋ'ʔiet - cɔŋ'ʔol/
กักไม้ก่อง / กิ่งสระ	p - y (1)	/lùm'dap - lùm'daoy/
	k - y (1)	/ʔɔn'lùək - ʔɔn'lay/
กักไม้ก่อง / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	c - ɸ (1)	/tɔ̃ŋ'kic - tɔ̃ŋ'kɔ̃:/
นาสิก / กักไม้ก่อง	ŋ - c (1)	/dɔm'nɔŋ - dɔm'nu:ɛc/
นาสิก / นาสิก	ŋ - m (1)	/sɔm'kɛɔŋ - sɔm'kɔ̃:m/
	ŋ - n (1)	/vɔŋ'vè:ŋ - vɔŋ'vɔ̃n/
นาสิก / กิ่งสระ	ŋ - y (1)	/sɔŋ're:ŋ - sɔŋ'ray/
นาสิก / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	p - ɸ (1)	/tɔ̃n'tè:p - tɔ̃n'tɔ̃:/
กิ่งสระ / กักไม้ก่อง	y - k (2)	/cɔŋ'ray - cɔŋ'ro:k/
		/cɔm'nɔy - cɔm'nok/
กิ่งสระ / กิ่งสระ	y - v (1)	/sɔm'dey - sɔm'dav/
กิ่งสระ / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	y - ɸ (1)	/sɔm'pɛ:ɔy - sɔm'pɛ:/
เสียดแทรก / นาสิก	s - ŋ (1)	/kɔn'lɔ̃ɛs - kɔn'lɔ̃:ŋ/
	h - n (1)	/sɔm'pɛ̃h - sɔm'pɛ̃n/

ลักษณะของพยัญชนะตัวสะกด	พยัญชนะตัวสะกด	คำซ้ำ
เสียงคแทรก / ช้าง	h - l (1)	/kum ^h ru ^h oh - <u>kum^hru^h:l/</u>
เสียงคแทรก / กิ่งสระ	h - y (1)	/kum ^h ru ^h oh - <u>kum^hru^h:y/</u>

8.3.2.3 สรุปผลการวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดในภาษาเขมร

เมื่อหน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกด ของคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว และคำสองพยางค์มาวิเคราะห์พร้อมกัน จะได้ผลของเสียงที่เกิดบ่อยที่สุด เสียงที่ไม่เกิดเลย เสียงที่เกิดเฉพาะคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว หรือ เฉพาะคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำสองพยางค์ ดังต่อไปนี้ คือ

ก. เสียงที่เกิดบ่อยที่สุดตามลำดับ คือ

เสียงกักไม่ก้อง / นาสิก ปรากฏ 25 ครั้ง คือ

p - η (3) p - n (1)

t - η (4) t - n (1) t - m (3)

k - η (4) k - n (6) k - m (2)

c - η (1)

เสียงกักไม่ก้อง / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด ปรากฏ 14 ครั้ง คือ

p - ∅ (3)

t - ∅ (3)

c - ∅ (5)

k - ∅ (3)

เสียงกักไม่ก้อง / กักไม่ก้อง ปรากฏ 13 ครั้ง คือ

t - p (2)

t - k (2) t - c (1)

c - k (1)

k - p (2) k - t (3)

k - c (2)

เสียงนาสิก / นาสิก ปรากฏ 10 ครั้ง คือ

m - n (1) m - η (4)

n - η (2)

η - n (2)

η - m (1)

ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / กักไม่ก้อง ปรากฏ 10 ครั้ง คือ

∅ - t (1)

∅ - c (2)

∅ - k (7)

ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / นาสิก ปรากฏ 10 ครั้ง คือ

∅ - m (4)

∅ - n (3)

∅ - η (3)

ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด ปรากฏ 10 ครั้ง

∅ - ∅ (10)

เสียงกักไม่ก้อง / ช้าง ปรากฏ 9 ครั้ง คือ

p - l (2)

t - l (2)

c - l (1)

k - l (4)

เสียงเสียดแทรก / นาลิก ปรากฏ 6 ครั้ง คือ

s - η (1)

h - η (1)

h - n (2)

h - m (2)

เสียงกักไม่ก้อง / กิ่งสระ ปรากฏ 5 ครั้ง คือ

p - v (1)

t - y (4)

เสียงนาลิก / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด ปรากฏ 5 ครั้ง คือ

m - ∅ (2)

n - ∅ (2)

η - ∅ (1)

ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / ข้าง ปรากฏ 5 ครั้ง คือ

∅ - l (5)

ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / กิ่งสระ ปรากฏ 5 ครั้ง คือ

∅ - y (3)

∅ - v (2)

เสียงกิ่งสระ / นาลิก ปรากฏ 4 ครั้ง คือ

y - m (2)

y - n (1)

y - p (1)

เสียงเสียดแทรก / กิ่งสระ ปรากฏ 4 ครั้ง คือ

s - y (2)

h - y (2)

เสียงนาสิก / กักไม่ก้อง ปรากฏ 3 ครั้ง คือ

m - t (1)

m - k (1)

ŋ - k (1)

เสียงนาสิก / กิ่งสระ ปรากฏ 3 ครั้ง คือ

ŋ - y (3)

เสียงนาสิก / เสียดแทรก ปรากฏ 3 ครั้ง คือ

p - s (1)

p - h (2)

เสียงกักไม่ก้อง / เสียดแทรก ปรากฏ 2 ครั้ง คือ

p - h (1)

c - h (1)

เสียงกิ่งสระ / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด ปรากฏ 2 ครั้ง คือ

y - ∅ (1)

v - ∅ (1)

เสียงเสียดแทรก / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด ปรากฏ 2 ครั้ง คือ
 s - ø (1) h - ø (1)

เสียงเสียดแทรก / กักไม่ก้อง ปรากฏ 1 ครั้ง คือ
 h - p (1)

เสียงเสียดแทรก / ข้าง ปรากฏ 1 ครั้ง คือ
 s - l (1)

เสียงข้าง / กิ่งสระ ปรากฏ 1 ครั้ง คือ
 l - y (1)

เสียงข้าง / ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด ปรากฏ 1 ครั้ง คือ
 l - ø (1)

เสียงกิ่งสระ / ข้าง ปรากฏ 1 ครั้ง คือ
 v - l (1)

ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด / เสียดแทรก ปรากฏ 1 ครั้ง คือ
 ø - s (1)

ข. เสียงที่เกิดเฉพาะคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว

เสียงกักไม่ก้อง	/	เสียงเสียดแทรก
เสียงนาสิก	/	เสียงนาสิก
เสียงข้าง	/	เสียงกิ่งสระ
เสียงข้าง	/	เสียงไม่มีพยัญชนะตัวสะกด
เสียงกิ่งสระ	/	เสียงข้าง

เสียงกึ่งสระ	/	ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด
เสียงเสียดแทรก	/	เสียงกักไม่ก้อง
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	/	เสียงเสียดแทรก

ค. เสียงที่เกิดเฉพาะคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำสองพยางค์

เสียงเสียดแทรก	/	เสียงข้าง
----------------	---	-----------

ง. เสียงที่ไม่เกิดเลย คือ

เสียงกักไม่ก้อง	/	เสียงรว
เสียงนาสิก	/	เสียงรว
เสียงนาสิก	/	เสียงข้าง
เสียงรว	/	เสียงกักไม่ก้อง
เสียงรว	/	เสียงบาดิก
เสียงรว	/	เสียงรว
เสียงรว	/	เสียงข้าง
เสียงรว	/	เสียงกึ่งสระ
เสียงรว	/	เสียงเสียดแทรก
เสียงรว	/	เสียงไม่มีพยัญชนะตัวสะกด
เสียงข้าง	/	เสียงกักไม่ก้อง
เสียงข้าง	/	เสียงนาสิก
เสียงข้าง	/	เสียงรว
เสียงข้าง	/	เสียงข้าง
เสียงข้าง	/	เสียงเสียดแทรก
เสียงกึ่งสระ	/	เสียงกักไม่ก้อง
เสียงกึ่งสระ	/	เสียงรว

เสียงกึ่งสระ	/	เสียงกึ่งสระ
เสียงกึ่งสระ	/	เสียงเสียดแทรก
เสียงเสียดแทรก	/	เสียงร่ว
เสียงเสียดแทรก	/	เสียงเสียดแทรก
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	/	เสียงร่ว

8.3.3 สรุปผลการเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดในภาษาไทยและภาษาเขมร

เมื่อนำหน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดที่ปรากฏในคำซ้ำประเภทที่มีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียวและคำหลักเป็นคำสองพยางค์ในภาษาไทยและเขมรมาเปรียบเทียบกัน จะสรุปผลโดยการเปรียบเทียบจากตารางที่ 31 และตารางที่ 32 ข้างล่างนี้

เครื่องหมาย x แสดงคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำพยางค์เดียว

เครื่องหมาย 0 แสดงคำซ้ำซึ่งมีคำหลักเป็นคำสองพยางค์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 หน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดที่เกิดในคำซ้ำ

ภาษาไทย

ตัวสะกดของ คำหลัง ของคำหน้า	กัก	นาสิก	กึ่ง สระ	ร่ว	ข้าง	เสียด แทรก	ไม่มีพยัญชนะ ตัวสะกด
กัก	○ X	○ X	○ X				○ X
นาสิก	X	X	X				○ X
กึ่งสระ	X	○ X	X				○ X
ร่ว							
ข้าง							
เสียดแทรก							
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	X	○ X	○ X				○ X

ตารางที่ 32 หน่วยเสียงพยัญชนะตัวสะกดที่เกิดในคำซ้ำ

ภาษาเขมร

ตัวสะกดของ คำหลัง ของคำหน้า	กัก	นาสิก	กึ่ง สระ	ร่ว	ข้าง	เสียด แทรก	ไม่มีพยัญชนะ ตัวสะกด
กัก	○ X	○ X	○ X		○ X	X	○ X
นาสิก	○ X	X	○ X			○ X	○ X
กึ่งสระ		○ X			X		X
ร่ว							
ข้าง			X				X
เสียดแทรก	X	○ X	○ X		○		○ X
ไม่มีพยัญชนะตัวสะกด	○ X	○ X	○ X		○ X	X	○ X